

Toepassingsprofiel AMvB en MR

Versie 0.97
Geonovum – KOOP

Datum 23 januari 2019

Colofon

OW-besluit	AMvB en MR
Versie	0.97
Projectnaam	Standaard Officiële Publicaties met specifieke toepassing voor OW-besluiten
Projectnummer	PR04
Contactpersoon	Eric van Capelleveen
Auteur(s)	Satyan Ramlal, Adna Hasic, Dick Krijtenburg, Wideke Boersma, Astrid Janssen, Bart Huijbers, Wilko Quak

Versie	Datum	Wijziging
0.96	1-9-2018	Nieuwe uniforme structuur en opmaak over alle TPOD's
0.96	1-9-2018	Diverse opmerkingen uit consultatie en werkgroepen verwerkt
0.96	1-9-2018	Update generieke UML-klassediagrammen,
0.96	1-9-2018	Actualisatie van IMOP-vocabulaire en waardelijsten
0.97	15-11-2018	Verwerking reviewcommentaar Rijk op v0.96 ; Verwerking resultaten afstemming CIM-OW en TPOD;
0.97	30-11-2018	Verwerking review commentaar Rijk op v0.96 en op 0.85; verwerking generieke aanpassingen in TPOD
0.97	20-12-2018	H5: Besluitonderdeel 3 is komen te vervallen voor AMvB's
0.97	2-12-2018	H3: Statussen in tabel 2 AMvB specifiek aangegeven
0.97	2-12-2018	Vastgelegd op welk niveau annotaties kunnen worden toegepast
0.97	2-12-2018	Verduidelijkt wat wordt bedoeld met uitbreidbare waardelijst
0.97	2-12-2018	Werking van Locatie en Werkingsgebied volledig opnieuw geschreven en kenmerken van Locatie toegevoegd
0.97	2-12-2018	Specifieke teksten over werkingsgebieden van Functie en Activiteit vervangen door generieke teksten over stapeling van Locaties en Beschrijving werkingsgebied in woorden
0.97	2-12-2018	Lijst van veelgebruikte activiteiten vervangen door (uitbreidbare) waardelijst Activiteit
0.97	2-12-2018	Werking van de annotatie Omgevingsnorm beter beschreven
0.97	2-12-2018	Annotatie Beperkingengebied gemodelleerd en beschreven
0.97	2-12-2018	Thema wordt niet langer op kaart weergegeven
0.97	2-12-2018	Beschrijvingen van de annotaties Thema en Onderwerp aangescherpt
0.97	2-12-2018	Onderscheid gemaakt tussen de annotatie Regelkwalificatie en de eigenschap KwalificatieActiviteitRegel bij de annotatie Activiteit
0.97	2-12-2018	Werking Standaardfrase is gewijzigd. Aannee was dat de lokaal geldende waarde na klik op de kaart in de regeltekst zou kunnen worden ingevoegd. Gebleken is dat dit onwenselijk en niet mogelijk is. De presentatiestandaard voorziet er in dat de waarden op de kaart worden weergegeven. De regeltekst met daarin de standaard-

Versie	Datum	Wijziging
		frase blijft statisch.
0.97	2-12-2018	Nieuw UML-klassediagram voor AMvB/MR toegevoegd
0.97	2-12-2018	Lijst met openstaande vragen en issues bijgewerkt:
0.97	2-12-2018	Bijlage 1: uitgebreid met een aantal ontwerpkeuzes:
0.97	2-12-2018	Bijlage 3: UML-klassediagram herzien, UML klassediagram TPOD AMvB/MR toegevoegd
0.97	20-12-2018	<p>Bevindingen van het Rijk verwerkt, o.a.:</p> <p>HS 2: Meerdere wijzigingen die specifiek voor Rijksinstrumenten gelden.</p> <p>HS 3: Procedurestatussen en overige juridische kenmerken gecorrigeerd.</p> <p>HS 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concreter aangegeven dat toelichting de algemene én artikels-gewijze toelichting is. - Tekststructuur eisen gespecificeerd voor AMvB/MR (losser gemaakt) <p>Par 5.7 Locatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toelichting verschil koppeling annotatie en regeltekst. - toelichting dat annotatie (incl locatie dat er aan gekoppeld is) in informatieobject alleen te wijzigen is via wijzigingsbesluit <p>HS 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minder regels omtrent begripsbepalingen en meet- en rekenbepalingen - Toegevoegd mogelijkheid van verwijzing tussen omgevingswaarde/omgevingsnorm naar meet- en rekenregels hiervoor - Beter toelichting voor Thema toegevoegd <p>HS 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paragraaf over kaartrecept toegevoegd <p>Open issues: opgeloste zaken verwijderd, nieuwe openstaande toegevoegd.</p> <p>Ontwerpkeuzes: lijst ingekort.</p>

Inhoud

1	Inleiding	8
1.1	Aanleiding	8
1.1.1	Nieuw stelsel omgevingsrecht	8
1.1.2	Digitaal Stelsel Omgevingswet	8
1.2	Toepassingsprofiel OW-besluit (TPOD)	9
1.3	Leeswijzer	10
2	Uitgangspunten voor de toepassingsprofielen voor OW-besluiten	12
2.1	Proces van totstandkoming en bekendmaking c.q. publicatie van OW-besluiten	12
2.2	OW-besluiten met en zonder regels	12
2.3	Betekenis van het begrip Regels in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten met regels ..	13
2.4	Initieel besluit, wijzigingsbesluit en geconsolideerde versie	13
3	Inhoudelijke aspecten van de AMvB en MR	14
3.1	Kenschets rechtsfiguur	14
3.2	Algemene kenmerken AMvB en MR	14
3.3	De inhoud van de AMvB en MR	18
3.3.1	Regels en onderwerpen AMvB en MR	18
4	Annoteren	21
4.1	Inleiding	21
4.2	Annotaties	21
4.2.1	Bekendmakingswet-annotaties	21
4.2.2	Omgevingswet-annotaties	21
4.2.3	Service-annotaties	21
4.3	Annotaties met een waardelijst	22
5	Vormgeving van de AMvB en MR	23
5.1	Inleiding	23
5.2	Besluit en besluitonderdelen	23
5.2.1	Toelichting	23
5.2.1.1	Deel een: regels	23
5.2.1.2	Deel twee: toelichting	23
5.2.2	De besluitonderdelen die aan het toepassingsprofiel moeten voldoen	23
5.3	De besluitonderdelen die aan het toepassingsprofiel moeten voldoen	24
5.4	De actuele geldende versie van de AMvB of MR	25
5.5	De geconsolideerde versie van de AMvB of MR	25
5.6	Tekststructuur van de AMvB en MR	25
5.6.1	Hoofdstructurering van de tekst	26
5.6.2	Structurering tekstelementen	26
5.6.2.1	Toelichting	26
5.6.2.2	Norm	27
5.6.3	Opschrift en nummering van de tekstelementen	28
5.6.3.1	Toelichting	28
5.6.4	Standaardindeling regeltekst AMvB en MR	30
5.7	Locatie	30

5.7.1	Locatie en Werkingsgebied	31
5.7.1.1	Toelichting	31
5.7.1.2	Norm	33
5.7.2	Stapeling van Locaties	34
5.7.3	Beschrijving werkingsgebied in woorden	35
5.8	Toepassing van annoteren in de AMvB en MR	35
5.8.1	Begripsbepalingen	35
5.8.2	Meet- en rekenbepalingen	36
5.8.3	Activiteit	36
5.8.3.1	Toelichting	36
5.8.3.2	Norm	37
5.8.4	Functies	37
5.8.5	Omgevingswaarde	37
5.8.5.1	Toelichting	37
5.8.5.2	Norm	38
5.8.6	Omgevingsnorm	39
5.8.6.1	Toelichting	39
5.8.6.2	Norm	40
5.8.7	Beperkingengebied	40
5.8.7.1	Toelichting	40
5.8.7.2	Norm	41
5.8.8	Thema	41
5.8.8.1	Toelichting	41
5.8.8.2	Norm	42
5.8.9	Onderwerp	42
5.8.9.1	Toelichting	42
5.8.9.2	Norm	42
5.8.10	Relatiekwalificatie	42
5.8.10.1	Toelichting	42
5.8.10.2	Norm	43
5.8.11	Verwijzingen	43
5.8.11.1	Toelichting	43
5.8.11.2	Norm	44
5.8.12	Regelkwalificatie	44
5.8.12.1	Toelichting	44
5.8.12.2	Norm	45
5.9	Standaardfrase als verbinding tussen regeltekst, werkingsgebied en waarden	45
6	Presentatiemodel toegepast op de AMvB en MR	48
6.1	Principes van functioneel verbeelden	48
6.2	Presentatie van tekst	48
6.2.1	Presentatie van tekst met vaste tekststructuur	48
6.2.2	Presentatie van tekst voor OW-besluiten zonder regels	49
6.3	Presentatie van geometrie van (werkings-)gebieden	49
6.4	Uitwerking Presentatiemodel voor AMvB en MR	51
6.4.1	Activiteit	52
6.4.2	Omgevingswaarde	53
6.4.3	Omgevingsnorm	55
6.4.4	Onderwerp	56
6.4.5	Beperkingengebied	57

6.5	Kaartillustraties.....	59
7	Openstaande vragen en issues	60
8	Bijlagen	62
Bijlage 1	Ontwerpkeuzen	63
Bijlage 2	Toelichting op hoofdlijnen van STOP en IMOP	65
Bijlage 3	UML klassediagrammen voor OW-besluiten	66
	A. UML klassediagram voor metadata van OW-besluiten	66
	B. UML klassediagram met annotaties voor AMVB-MR	67

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het motto van de Omgevingswet is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Met benutten wordt bedoeld het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke behoeften te vervullen. Bij beschermen gaat het over het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

In dit document gebruiken wij de term OW-besluit. Deze term staat voor 'besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet'. Voorheen werd hiervoor de term omgevingsdocument gebruikt

1.1.1 *Nieuw stelsel omgevingsrecht*

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Met de Omgevingswet wordt het huidige stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien en wordt het fundament van het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht gelegd. Met het vernieuwen van het omgevingsrecht wil de wetgever vier verbeteringen bereiken:

- Het omgevingsrecht is inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik.
- De leefomgeving staat op een samenhangende manier centraal in beleid, besluitvorming en regelgeving.
- Een actieve en flexibele aanpak biedt overheden meer afwegingsruimte om doelen voor de leefomgeving te bereiken.
- Besluitvorming over projecten in de leefomgeving gaat sneller en beter.

Voor de realisatie van deze doelen biedt de wetgever diverse juridische instrumenten, waaronder de OW-besluiten die verschillende bevoegde gezagen in staat stellen besluiten te nemen die ingrijpen in de leefomgeving. De belangrijkste OW-besluiten zijn:

- Algemene Maatregelen van Bestuur (Rijk)
- Ministeriële Regelingen (Rijk)
- Omgevingsvisie (Rijk, provincies en gemeenten)
- Omgevingsverordening (Provincies)
- Waterschapsverordening (Waterschappen)
- Omgevingsplan (Gemeenten)
- Programma (Rijk, provincies, gemeenten)
- Projectbesluit (Rijk, provincies en waterschappen)

In deze OW-besluiten staan verschillende soorten kaders, regels en/of kwalitatieve en kwantitatieve normen, bijvoorbeeld gericht op activiteiten van burgers en bedrijven in de fysieke leefomgeving.

1.1.2 *Digitaal Stelsel Omgevingswet*

Digitalisering is een ander belangrijk instrument voor het behalen van deze verbeterdoelen. De Omgevingswet bevat de grondslagen voor het digitale stelsel voor de informatievoorziening over de fysieke leefomgeving. Daarmee is de juridische basis gelegd voor de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en kunnen er regels worden gesteld over

onder andere gemeenschappelijke definities in de standaarden en voorzieningen die onderdeel zijn van het stelsel.

Het DSO zorgt voor samenhangende, eenduidige en toegankelijke informatie van goede kwaliteit en draagt bij aan de verbetering van het stelsel van het omgevingsrecht. Het stimuleert een snellere en integrale besluitvorming onder de Omgevingswet en vergroot het gebruikersgemak.

Het DSO biedt het digitale loket waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. Via het DSO kunnen zij:

- informatie raadplegen over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, zoals gegevens over water- of luchtkwaliteit en geluidbelasting.
- vergunningen aanvragen en meldingen doen;
- zien welke regels en beleid van toepassing zijn op een locatie. De basis hiervoor zijn de OW-besluiten die in het DSO zitten, waaronder omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en omgevingsplannen, projectbesluiten en programma's.

Om aan deze doelstellingen van het DSO te kunnen voldoen is het nodig om de OW-besluiten *machine-leesbaar* te maken en de vastgestelde gegevens *onderling uitwisselbaar* te maken. Dat betekent dat de OW-besluiten vanuit informatiekundig en technisch oogpunt moeten worden gestructureerd en gestandaardiseerd.

Bij ministeriële regeling zullen regels worden opgenomen rond het gebruik van deze standaard voor officiële overheidspublicaties.

De standaard legt vast hoe tekst moet worden ingedeeld en geannoteerd, hoe tekst aan locaties moet worden gekoppeld, welke waardelijsten van toepassing zijn en hoe het resultaat vervolgens uitgewisseld moet worden. Het is aan de bevoegde gezagen om de inhoud van de regels te bepalen.

1.2 Toepassingsprofiel OW-besluit (TPOD)

De Standaard Officiële Publicaties (STOP) bestaat in de basis uit drie modellen: Berichtenmodel, Presentatiemodel en Informatiemodel.

Het Informatiemodel voor Officiële Publicaties (IMOP) bevat de generieke, abstracte basis voor de beschrijving van de inhoud van officiële publicaties in officiële publicatiebladen van overheden, de daaruit afgeleide consolidaties en het daaraan gerelateerde berichtenverkeer. De structuur van het IMOP bestaat uit drie met elkaar samenhangende componenten:

- Tekststructuur: De tekstelementen van een officiële publicatie, zoals een hoofdstuk, artikel, lid of alinea;
- Locatie: Een met geometrische coördinaten afgebakend gebied of object, waarbij de Locatie één of meerdere geometrieën bevat. Een Locatie kan aan de tekst gekoppeld worden en kan aan een inhoudelijke annotatie gekoppeld worden.;
- Annotaties: Toegevoegde gegevens aan (onderdelen van) besluiten en regelingen die tekst machine-leesbaar maken en/of het mogelijk maken dat bepaalde gegevens op een kaart weergegeven worden.

Voor de algemene regels en richtlijnen voor de toepassing van IMOP in het domein van de Omgevingswet wordt voor elk OW-besluit een Toepassingsprofiel opgesteld, het zogenaamde TPOD.

Een TPOD beschrijft de informatiekundige specificaties conform IMOP voor de (inhoudelijke) onderwerpen, de regels en richtlijnen die gelden voor het betreffende OW-besluit. Het is in feite de schakel tussen de juridisch(-inhoudelijke) bepalingen in de Omgevingswet en de technische specificaties voor het ontwikkelen van software ten behoeve van het opstellen van de afzonderlijke OW-besluiten. Het TPOD is primair bedoeld voor informatie-specialisten, beleidsmedewerkers en juristen van de bevoegde gezagen, die de OW-besluiten volgens de standaard inhoud en vorm zullen geven. De praktijkrichtlijnen vormen hierop de waardevolle aanvulling voor de concrete toepassing van de standaard.

Voor elk TPOD is een aparte xml-versie geschreven, zodat softwareleveranciers op basis van universele codering software kunnen ontwikkelen ter ondersteuning van het opstellen van de OW-besluiten en voor mogelijke andere toepassingen.

Dit TPOD geeft uitwerking aan de AMvB en MR en behoort bij een set van documenten die, als onderdeel van de STOP, ontwikkeld zijn voor het domein van de Omgevingswet:

- Het Conceptueel Informatiemodel voor de Omgevingswet (CIM-OW);
- Een generiek Toepassingsprofiel (TPOD-generiek);
- Toepassingsprofielen (TPOD's) van andere OW-besluiten;
- Parameters bij de afzonderlijke TPOD's;
- Waardelijsten behorende bij de TPOD's;
- Praktijkrichtlijnen op basis van de TPOD's;
- Presentatiemodel;
- Berichtenmodel;
- Conformiteitsregels.

1.3 Leeswijzer

De doelstellingen van de Omgevingswet en het DSO zijn in dit hoofdstuk op hoofdlijnen toegelicht. Daarmee is het bredere kader en het doel van het TPOD geschetst. In hoofdstuk 0 worden de uitgangspunten voor het TPOD omschreven die de kaders vormen voor de structurering en standaardisering van de AMvB en MR. De juridische en inhoudelijke kenmerken van de AMvB en MR worden uitgewerkt in hoofdstuk 3 en bieden daarmee de basis voor de structurering ervan.

Na een toelichting op het concept van annoteren en de soorten annotaties in hoofdstuk 4, wordt in hoofdstuk 5 de structuur van de AMvB en MR beschreven. Daarin wordt toegelicht hoe de AMvB en MR gestructureerd moet worden om het machine-leesbaar en op een gestandaardiseerde manier uitwisselbaar te maken.

In hoofdstuk 6 wordt beschreven hoe het presentatiemodel wordt toegepast op de AMvB en MR. Hoofdstuk 7 tenslotte bevat een lijst van punten en vragen die nog open staan.

In Bijlage 3 zijn voor de metadata en de annotaties van de AMvB en MR UML klassediagrammen opgenomen.

De TPOD's voor alle OW-besluiten volgen dezelfde structuur en indeling, om de vergelijkbaarheid van de tekstblokken en het beheer daarvan nu en in de toekomst zo eenvoudig

mogelijk te maken. Het kan zijn dat een paragraaf niet van toepassing is voor een bepaalde TPOD. In dat geval wordt dat ook in de betreffende paragraaf aangegeven.

Dit toepassingsprofiel stelt een aantal (overwegend technische en structurerende) normen voor het opstellen van de AMvB en MR. Voorbeelden daarvan zijn het aantal besluitonderdelen waaruit een besluit tot wijziging van de AMvB en MR moet bestaan, de eigenschappen die nodig zijn om een bepaalde annotatie vast te leggen en de manier waarop de relatie tussen tekst en werkingsgebied wordt vormgegeven. Uiteraard bevat het toepassingsprofiel ook een toelichting op die normen. Om volstrekt helder te maken wat tot de norm behoort, wordt in de tekst een duidelijk onderscheid gemaakt tussen beide teksttypen. De toelichtende teksten staan steeds in de subparagraaf 'Toelichting', de normen staan in de subparagraaf 'Norm'. Let op dat het hier gaat om de functionele norm uit de standaard, niet een juridische norm die een regel stelt.

2   Uitgangspunten voor de toepassingsprofielen voor OW-besluiten

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten voor de toepassingsprofielen voor OW-besluiten beschreven. Deze uitgangspunten zijn mede gebruikt als bouwstenen voor de ontwikkeling van de TPOD's. Deze informatie is met name beschrijvend van aard en dient het doel achtergrond te bieden voor de komende hoofdstukken, die voortborduren op de uitgangspunten beschreven in dit hoofdstuk.

2.1   Proces van totstandkoming en bekendmaking c.q. publicatie van OW-besluiten

Het proces begint met een informeel deel dat bestaat uit participatie en (voor)overleg. Daarbij legt het bevoegde gezag dan wel een initiatiefnemer een voorstel, voornemen of een vraagstuk voor aan externe partijen. Het bevoegd gezag kan zelf een medium kiezen voor participatie en/of overleg: een document, een website, een film et cetera. In het geval van een AMvB of MR wordt gebruik gemaakt van internetconsultatie. In het informele deel van het proces kan een informele versie van het OW-besluit gebruikt worden. De standaard met dit toepassingsprofiel maakt dat mogelijk door ook een conceptversie van OW-besluiten aan te bieden.

Bij het opstellen van het OW-besluit ten behoeve van het formele deel van het proces moet gebruik gemaakt worden van de standaard. De standaard ondersteunt ook dit opstelproces. In de LVBB worden alleen ontwerp- en vastgestelde OW-besluiten gepubliceerd respectievelijk bekendgemaakt. Op dit moment is nog onduidelijk of, en zo ja waar, zal worden voorzien in een omgeving waarin ook de OW-besluiten met niet-formele status beschikbaar gesteld en geraadpleegd kunnen worden.

2.2   OW-besluiten met en zonder regels

Er is onderscheid tussen OW-besluiten die regels bevatten, zoals het omgevingsplan, en OW-besluiten die geen regels bevatten, zoals de omgevingsvisie.

OW-besluiten die regels bevatten, zullen vanuit de gebruikerstoepassing van het DSO het meest bevraagd worden. Daarom worden aan die OW-besluiten extra eisen gesteld ten behoeve van de bekendmaking en zijn er extra mogelijkheden aan toegevoegd voor bevraging en raadpleging. Om deze reden besteden de standaarden extra aandacht aan deze categorie als het gaat om structuur, relatie met Locatie en weergave.

De OW-besluiten zonder regels hebben een ander karakter. Ze hebben een vrijere opzet en kennen geen artikelsgewijze indeling. Let op dat OW-besluiten die regels bevatten, voor de bijlagen en voor de artikelsgewijze én algemene toelichting, gebruik maken van dezelfde tekst-opmaak als die in OW-besluiten zonder regels.

De specificaties voor de tekststructuur zijn opgenomen in paragraaf 5.6.

2.3 Betekenis van het begrip Regels in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten met regels

In de systematiek van de toepassingsprofielen voor OW-besluiten omvat het begrip Regels meer dan in het dagelijkse spraakgebruik het geval is. In de toepassingsprofielen voor OW-besluiten wordt het begrip Regels gebruikt voor het samenstel van de volgende twee onderdelen:

- **Regeltekst**
Regeltekst is de kleinste zelfstandige eenheid van informatie in een OW-besluit met regels: een Artikel of een Lid.
- **Informatieobjecten**
In omgevingsdocumenten kan informatie worden opgenomen die niet in tekstuele vorm op een voor de mens leesbare manier weergegeven kan worden. Deze informatie wordt onderdeel van het OW-besluit door het in een informatieobject op te nemen: machine-leesbare informatie die met algemeen beschikbare software voor de mens leesbaar gemaakt kan worden. Informatieobjecten zijn in ieder geval:
  - de coördinaten die de werkingsgebieden van Regeltekst begrenzen;
Meer informatie over werkingsgebieden is te vinden in paragraaf 5.7 Locatie.
  - de toetsbare waarden die bepaalde typen normen uit de regeltekst ter plaatse van de verschillende Locaties hebben (toetsbare waarden kunnen ook inhouden standaard emissies, afstanden, risico-aanduidingen en andere (kwalitatieve) kwalificaties);
Dit principe wordt beschreven in de paragrafen 5.8.5 en 5.8.6 die gaan over het annoteren van Omgevingswaarde en Omgevingsnorm.
  - kenmerken die gebieden betekenis geven.
Het gaat hier om het toevoegen van markeringen die ervoor zorgen dat het werkingsgebied van regeltekst over activiteit, functie, omgevingswaarde, omgevingsnorm, beperkingengebied en regeltekst met een bepaald onderwerp op een kaart weergegeven kunnen worden en dat duidelijk is dat die weergave op de kaart als zodanig geïnterpreteerd moet worden.
Zie hiervoor de onderdelen van paragraaf 5.8 die gaan over het annoteren van Activiteit, Functie, Omgevingswaarde, Omgevingsnorm, Beperkingengebied en Onderwerp.

Let op dat de standaard het ook mogelijk maakt een zogenaamde regelkwalificatie aan te duiden.

Hiermee kan een regel aangeduid worden als bijvoorbeeld een instructieregel, beoordelingsregel, et cetera., en kan van een activiteit aangeduid worden welke toestemmings-/ verbodsplicht hier aan geldt.

2.4 Initieel besluit, wijzigingsbesluit en geconsolideerde versie

OW-besluiten komen tot stand door het nemen van een initieel besluit (het eerste besluit waarbij een volledig OW-besluit wordt vastgesteld), dat vervolgens door wijzigingsbesluiten gewijzigd kan worden. In de geconsolideerde versie worden alle achtereenvolgens genomen wijzigingsbesluiten verwerkt tot een doorlopende versie van het OW-besluit. De werking van het wijzigen van OW-besluiten door middel van wijzigingsbesluiten en het consolideren is in detail beschreven in CIM-OP en in de STOP-TP-documentatie.

Een groot deel van de bepalingen van dit toepassingsprofiel is met name van toepassing op de geconsolideerde versie van het OW-besluit en minder op wijzigingsbesluiten. Een wijzigingsbesluit zal namelijk vooral het verschil met de vorige geconsolideerde versie laten zien.

3 Inhoudelijke aspecten van de AMvB en MR

Dit hoofdstuk beschrijft de inhoud van de AMvB en MR en heeft als doel de functionele elementen in het toepassingsprofiel te kunnen identificeren.

Paragraaf 3.1 schetst het karakter van de AMvB en MR. Deze schets bevat informatie op hoofdlijnen, die van belang is voor de functionele elementen in het toepassingsprofiel. In paragraaf 3.2 staan algemene kenmerken van de AMvB en MR. Deze kenmerken geven de (juridische, procedurele, et cetera.) context weer van de AMvB en MR, maar beschrijven geen domein-specifieke zaken.

Paragraaf 3.3 beschrijft domein-specifieke kenmerken van de AMvB en MR. Dit zijn niet alleen inhoudelijke kenmerken over de AMvB en MR zelf. Waar relevant zijn ook kenmerken beschreven die aangeven hoe de AMvB en MR zich verhoudt tot zaken in breder verband, bijvoorbeeld ten opzichte van andere instrumenten.

3.1 Kenschets rechtsfiguur

Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten stellen elk (integraal) beleid en regels vast over de ontwikkeling, het gebruik, de bescherming en het beheer en onderhoud van de fysieke leefomgeving voor hun grondgebied. Zij leggen dit vast in één of meerdere OW-besluiten. Elk van deze bestuursorganen heeft in het stelsel voor het omgevingsrecht zijn eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden en daarmee samenhangende instrumenten, waaronder de OW-besluiten.

Het Rijk werkt de hoofdregels over de fysieke leefomgeving in de Omgevingswet nader uit in Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) en een ministeriele regeling (MR).

Dit toepassingsprofiel geldt alleen voor deze tot het omgevingsrecht behorende AMvB's en MR.

De AMvB's bevatten regels ter uitwerking van de instrumenten van de wet. Hierin zijn de inhoudelijke normen opgenomen voor bestuurlijk handelen en rechtstreeks werkende regels gericht op burgers, bedrijven en overheden over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Bij AMvB kunnen onder andere instructieregels worden gesteld en omgevingswaarden worden vastgesteld.

Bij MR kunnen onder andere instructieregels worden gesteld en worden werkingsgebieden geometrisch worden begrensd.

3.2 Algemene kenmerken AMvB en MR

In Tabel 1 tot en met Tabel 4 zijn de algemene kenmerken van de AMvB en MR opgenomen. Deze kenmerken leggen de algemene eigenschappen vast, waarmee informatie over de AMvB en MR wordt bijgehouden. Doel van deze tabellen is het weergeven van de meest essentiële algemene kenmerken van het instrument zodat de lezer het beter kan plaatsen en vergelijken met bestaande instrumenten, niet om een volledig sluitende beschrijving te geven.

Tabel 1 Juridische kenmerken

Onderwerp	Specificatie AMvB	Specificatie MR
Grondslag rechtsfiguur	diverse artikelen Omgevingswet, of andere wetten of besluiten.	diverse artikelen Omgevingswet of andere wetten of besluiten
Vorbereidingsprocedure	Nee, afdeling 3.4 Awb niet van toepassing	Nee, afdeling 3.4 Awb niet van toepassing
Consultatie	Eenieder wordt langs elektronische weg in de gelegenheid gesteld gedurende een periode van ten minste vier weken opmerkingen te maken.	Eenieder wordt langs elektronische weg in de gelegenheid gesteld gedurende een periode van ten minste vier weken opmerkingen te maken.
Tijdstip bekendmaking vastgestelde AMvB/MR	PM	PM
Inwerkingtreding	Wordt geregeld in het OW-besluit zelf, of in een afzonderlijk besluit. Als het niet geregeld is de eerste dag van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad	Wordt geregeld in de MR zelf.
Rechtsbescherming	geen bezwaar en beroep mogelijk	geen bezwaar en beroep mogelijk
Geldt toepassingsprofiel ook voor ontwerpbesluit	Nee	Ja
Rechtsfiguur roept meldingsplicht of vergunningplicht in het leven.	Ja, bij AMvB kunnen activiteiten worden aangewezen waarvoor een vergunningplicht, al dan niet een meldingsplicht geldt.	Nee
Rechtsfiguur bevat bepalingen waaraan aanvragen om omgevingsvergunning rechtstreeks getoetst moeten worden	Ja, AMvB bevat rechtstreeks werkende regels waar vergunningaanvragen aan getoetst moeten worden.	Ja, MR bevat rechtstreeks werkende regels waar vergunningaanvragen aan getoetst moeten worden.
Rechtsfiguur bevat voor eenieder bindende regels	Ja, AMvB kan rechtstreeks werkende regels gericht op burgers en bedrijven bevatten	Ja, MR kan rechtstreeks werkende regels gericht op burgers en bedrijven bevatten

Tabel 2 Kenmerken ten behoeve van metadata en annotaties

Onderwerp	Specificatie AMvB	Specificatie MR
Bevoegde bestuurslaag	Rijk	Rijk
Bestuursorgaan	Regering	Minister
Mogelijke statussen besluit tot vaststelling of wijziging (procedurestatus)	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwerp • Vastgesteld • Deels in werking • Geheel onherroepelijk in werking • Niet in werking • Ingetrokken 	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwerp • Vastgesteld • Deels in werking • Geheel onherroepelijk in werking • Niet in werking • Ingetrokken
Mogelijke documentversies besluit tot vaststelling of wijziging	PM	PM
Mogelijke statussen objecten geconsolideerde versies AMvB en MR	PM	PM
OW-besluit kan rechtstreeks ander OW-besluit wijzigen (meervoudig bronhouderschap)	PM	PM
Ander OW-besluit kan rechtstreeks onderhavig OW-besluit wijzigen (meervoudig bronhouderschap)	Nee	Nee
Normadressaat	Eenieder Gemeentebestuur Pprovinciebestuur Rijk Waterschapsbestuur	
Rechtsfiguur kan gewijzigd worden door wijzigingsbesluiten	Ja	Ja
Onderdelen	Besluitonderdelen: Deel 1: Regels en evt. bijlage Deel 2: Artikelsgewijze en algemene toelichting	
Tekststructuur besluitonderdelen	Voor de tekststructuur van de regeltekst wordt gebruik gemaakt van de Aanwijzingen voor de Regelgeving.	

Onderwerp	Specificatie AMvB	Specificatie MR
Bij het instrument vast te leggen algemene metadata	<ul style="list-style-type: none"> Type OW-besluit STOP-profielversie TPOD-profielversie Praktijkrichtlijnversie Bevoegd gezag (<i>bestuursorgaan, bijvoorbeeld regering, minister</i>) Organisatie (<i>voorbeeld Rijk, naam departement</i>) Beleidsmatig verantwoordelijk (<i>bijvoorbeeld één of meerdere ministers</i>) Grondslag Documentversie Naam besluit Besluitnummer Relatie ander besluit 	
Bij het instrument vast te leggen procedure-informatie	<ul style="list-style-type: none"> Datum vaststelling Datum bekendmaking Startdatum consultatie ontwerp Einddatum consultatie ontwerp Datum inwerkingtreden 	
Het moet mogelijk zijn vanuit de geconsolideerde regeling en een regel daarbinnen, de volledige historie van wijzigingsbesluiten (het eerste deel van het besluit tot vaststelling/wijziging in AMvB of MR) op te vragen in de LVBB / KOOP systemen.	Ja	Ja

Tabel 3 Modelleringsuitgangspunten geometrie

Onderwerp	Specificatie AMvB	Specificatie MR
Idealisatie	Exact, indicatief	Exact, indicatief
Weergave	Nog nader te bepalen	Nog nader te bepalen
Geometrie	Vlakken, volumes (Lijnen en punten enkel ter ondersteuning van regels)	Vlakken, volumes (Lijnen en punten enkel ter ondersteuning van regels)
3D mogelijk	Ja	JA

Tabel 4 Vergelijking met huidige rechtsfiguren en RO Standaarden

Onderwerp	Specificatie AMvB	Specificatie MR
Vergelijkbaar met/ voortzetting van huidige rechtsfiguur	Algemene Maatregel van Bestuur op basis van Wro	Ministeriële Regeling op basis van Wro
Voortzetting van instrument in RO Standaarden	Ja, AMvB	Ja, Ministeriële Regeling
INSPIRE thema	Meerdere INSPIRE thema's	PM

3.3 De inhoud van de AMvB en MR

In deze paragraaf wordt de inhoud van de AMvB's en MR beschreven, met een overzicht op hoofdlijnen van de belangrijkste onderwerpen die voorkomen in de huidige vier AMvB's behorend bij de Omgevingswet.

3.3.1 Regels en onderwerpen AMvB en MR

Alhoewel de Omgevingswet overzicht geeft van onderwerpen waarover in de AMvB en MR regels gesteld moeten of kunnen worden, kunnen er in de toekomst onderwerpen binnen de reikwijdte vallen waar op dit moment geen rekening mee gehouden kan worden.

Onderstaande overzichten over de inhoud van de AMvB en MR zijn gebaseerd op de bestaande thema's met betrekking tot de fysieke leefomgeving. In de wet staan vervolgens specifiekere bepalingen over de inhoud van de AMvB en MR, zoals het aanwijzen van onderwerpen waarover regels alleen in een AMvB en MR mogen worden opgenomen.

Tabel 5 biedt een overzicht van een aantal onderwerpen die voorkomen in de huidige vier AMvB's behorend bij de Omgevingswet. Van deze onderwerpen wordt voorgesteld ze te annoteren. Hierover is nog geen besluit genomen. Er bestaat dus ook (nog) geen verplichting.

Tabel 5 Inhoudelijke kenmerken AMvB en MR

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Normadressaat	Ob, BKL, BAL, BBL, MR ¹	De normadressaat duidt aan tot wie een bepaalde regel zich richt.
Regelkwalificatie	Ob, BKL, BAL, BBL, MR	De regelkwalificatie geeft aan: <ul style="list-style-type: none"> welk plicht een regel inhoudt (meldingsplicht, vergunningplicht, et cetera). andere typering van regels, zoals instructie-regel <p>Onderdeel van regelkwalificatie is ook de mogelijkheid in een AMVB om maatwerk in een lager niveau te bewerkstelligen.</p>
Activiteiten	BKL, BAL, BBL, MR	Vooralsnog worden activiteiten opgenomen die letterlijk vermeld zijn in de AMvB en mogelijk ook in de MR zijn opgenomen als activiteit.
Oogmerken	BKL, BAL, BBL,	Het oogmerk duidt het (abstractere) doel waar een regel aan moet bijdragen. Voorbeelden van oogmerken zijn veiligheid, gezondheid et cetera.
Omgevingswaarden	BKL	De omgevingswaarden kunnen variëren; een omgevingswaarde kan een hoog detailniveau hebben (bijvoorbeeld meetbare omgevingswaarde). Meerdere omgevingswaarden kunnen ook gegroepeerd zijn in een abstractere omgevingswaarden (bijvoorbeeld kwaliteit buitenlucht). <p>Omgevingswaarden kunnen ook gerelateerd zijn aan geluid, waterkwaliteit, geur, externe veiligheid et cetera., en kunnen ook een kwalitatieve aanduiding hebben.</p>
Regels omtrent omgevingswaarden (zoals monitoring)	BKL, MR	De Ministeriele regeling bevat regels die zien op de toepassing van monitoring van omgevingswaarden
Omgevingsnorm	BAL, BBL, BKL, MR	De in een waarde uit te drukken geldende normen, niet zijnde omgevingswaarden. Nb. Betreft enkel een annotatie; heeft geen juridische betekenis.

¹ Ob=Het Omgevingsbesluit, BKL=Besluit kwaliteit leefomgeving, BAL=Besluit activiteiten leefomgeving, BBL=Besluit bouwwerken leefomgeving, MR= Ministeriele regeling

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Beperkingengebied <i>(is altijd een werkingsgebied)</i>	BAL, BKL, MR	Wetten en AMvB's benoemen beperkingengebieden die in de MR worden aangewezen en begrensd. Voor latere versies van de TPOD wordt overwogen ook andere gebiedstyperingen en fysieke objecten in de werkelijkheid een plek te geven in het model.
Instructieregel voor:	BKL, BAL, MR	Er kan worden aangegeven voor welk soort instrument een instructieregel geldt.
Aanwijzen en geometrisch begrenzen van locaties	Ob, BKL, MR	In de AMvB's worden er gebieden bij naam genoemd. Het merendeel van deze gebieden wordt vervolgens aangewezen en begrensd in de MR.
Aanwijzen bevoegdheid	Ob, BAL, BBL, MR	Er kan aangegeven worden dát er een bevoegdheid wordt aangewezen en wélk bevoegd gezag dat vervolgens is.
Procedures	Ob	Er zijn regels met betrekking tot procedures. Deze kunnen gaan over financiële bepalingen, MER-gerelateerde regels, et cetera.

4 Annoteren

4.1 Inleiding

Onder annoteren verstaan we het toevoegen van gegevens aan (onderdelen van) besluiten en regelingen die tekst machine-leesbaar maken en/of het mogelijk maken dat bepaalde gegevens op een kaart weergegeven worden. De gegevens worden dus niet direct in de lopende, voor de mens leesbare, tekst weergegeven. Dit hoofdstuk gaat over het annoteren van OW-besluiten.

Voor OW-besluiten met regels geldt dat annotaties kunnen worden toegepast op het niveau van de Regeltekst (de kleinste zelfstandige eenheid van informatie in een OW-besluit met regels: Artikel en Lid) en van de Juridische Regel (een onderdeel van een Regeltekst). Dit geldt niet voor de annotaties Regelkwalificatie, Onderwerp en Thema. Deze kunnen alleen worden toegepast op een Regeltekst.

Een overzicht van alle mogelijke annotaties is opgenomen in het UML (Unified Modeling language) klasse diagram in Bijlage 3B en de bijbehorende tabel.

4.2 Annotaties

In het samenstel van STOP en TPOD onderscheiden we drie categorieën van annotaties:

- Bekendmakingswet-annotaties
- Omgevingswet-annotaties
- Service-annotaties

4.2.1 *Bekendmakingswet-annotaties*

Bekendmakingswet-annotaties zijn nodig om te kunnen bekendmaken en te kunnen publiceren. Wanneer deze annotaties niet zijn aangebracht, zal de LVBB het besluit of de publicatie niet kunnen verwerken. Onder deze categorie vallen de metadata die het besluit beschrijven (zoals het bestuursorgaan dat het besluit genomen heeft, de datum waarop het besluit is genomen en de gebruikte versie van de standaard). Voor automatisch consolideren is alleen vereist dat het besluit opgemaakt is in STOP. Er zijn geen annotaties (van geen enkele soort) nodig voor het automatisch consolideren.

4.2.2 *Omgevingswet-annotaties*

Let op: deze zijn niet verplicht.

Omgevingswet-annotaties maken het mogelijk dat het DSO op de beoogde wijze kan functioneren. Voorbeelden zijn het annoteren van Activiteit, Functie en Omgevingswaarde. Hierdoor is het bijvoorbeeld mogelijk om de regels in het DSO activiteitgericht te bevragen. Deze annotatiesoort zorgt er ook voor dat de werkingsgebieden van regels op een kaart worden weergegeven. Let op dat locatie-gerelateerde onderdelen van de standaard behoren tot STOP. De presentatiestandaard gebruikt deze annotaties om te bepalen met welk symbool (kleur, lijntype, vlakarcering, et cetera.) het werkingsgebied wordt weergegeven. Dit zorgt er voor dat wordt voldaan aan de eis dat een besluit kenbaar moet zijn.

4.2.3 *Service-annotaties*

Let op: deze zijn niet verplicht.

Service-annotaties zijn annotaties die gebruikers een meer gedetailleerd inzicht bieden, maar niet noodzakelijk zijn om het DSO op de beoogde wijze te laten functioneren. Voorbeelden van deze soort zijn de annotaties Regelkwalificatie, Thema en Onderwerp.

4.3 Annotaties met een waardelijst

Bij veel eigenschappen van annotaties hoort een lijst vooraf gedefinieerde waarden die de eigenschap kan aannemen. De waarden staan niet in de objectencatalogus maar in een waardelijst. Om uniformiteit te bevorderen worden zoveel mogelijk eenduidige begrippen gebruikt.

Waardelijsten zijn er in twee vormen: limitatief en uitbreidbaar. In de toepassingsprofielen voor de OW-besluiten bedoelen we daar het volgende mee.

- limitatieve waardelijst: er moet een waarde gekozen worden uit een lijst met vooraf gedefinieerde waarden, er mag geen waarde gebruikt worden die niet op de lijst voorkomt;
- uitbreidbare waardelijst: er is een lijst met vooraf gedefinieerde waarden. Wanneer de gewenste waarde op de waardelijst voorkomt, wordt die gebruikt. Als de gewenste waarde niet op de waardelijst voorkomt, wordt een eigen waarde gekozen.

In paragraaf 5.8 is per annotatie aangegeven voor welke eigenschappen een waardelijst geldt en of deze limitatief of uitbreidbaar is. Bijlage 3 laat dat nogmaals in tabelvorm zien.

5   **Vormgeving van de AMvB en MR**

5.1   **Inleiding**

Dit hoofdstuk beschrijft het model van de AMvB en MR en voorziet in de vertaling van (een deel van) de kenmerken van Tabel 1 tot en met Tabel 5 uit hoofdstuk 3 naar het model dat de kenmerken structureert en aan elkaar relateert. Het model legt uit hoe de AMvB en MR zodanig gestructureerd wordt, dat het machine-leesbaar en op een gestandaardiseerde manier uitwisselbaar wordt.

Achtereenvolgens worden besluit, besluitonderdelen en geldende en geconsolideerde versie (5.2 t/m 5.5), de tekststructuur van de AMvB en MR (5.6), Locatie en Werkingsgebied (5.7), de toepassing van specifieke annotaties in de AMvB en MR (5.8) en de standaardfrase beschreven. Deze onderdelen zijn gebaseerd op IMOP en de UML-diagrammen, als beschreven in Bijlage 3.

5.2   **Besluit en besluitonderdelen**

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de onderdelen waaruit het besluit waarbij een AMvB en MR of een wijziging daarvan wordt vastgesteld, bestaat.

5.2.1   Toelichting

Het besluit waarbij een AMvB en MR of een wijziging daarvan wordt vastgesteld, bestaat uit twee onderdelen.

5.2.1.1   Deel een: regels

Het eerste deel van het besluit bestaat uit de regels die deel gaan uitmaken van de AMvB of MR. De regels bestaan uit juridische regeltekst en de werkingsgebieden: de gebieden waar de afzonderlijke regels gelden en die worden begrensd door coördinaten. Het werkingsgebied op algeheel AMvB-niveau is hierbij heel Nederland inclusief EEZ. Het werkingsgebied van individuele tekstelementen of tekstfragmenten kan zijn Nederland exclusief EEZ. Bij dit eerste deel kunnen bijlagen worden gevoegd. Hier kunnen tabellen, afbeeldingen en/of plaatjes aan toegevoegd worden.

In dit deel wordt concreet aangegeven op welke wijze de AMvB of MR wordt aangepast. Aangegeven wordt welke regels worden toegevoegd, geschrapt, gewijzigd of vervangen door andere regels. Dit deel van het vaststellings- of wijzigingsbesluit is vergelijkbaar met de wijziging van een wet of een verordening.

5.2.1.2   Deel twee: toelichting

Het tweede deel van de AMvB of MR is de toelichting. De toelichting bestaat uit een algemene en artikelsgewijze toelichting bij wetten gebruikelijk is. Indien gewenst kunnen bij zowel de algemene als de artikelsgewijze toelichting bijlagen worden gevoegd. Zowel de toelichting als de bijlagen kunnen tabellen, afbeeldingen en/of plaatjes bevatten.

5.2.2   De besluitonderdelen die aan het toepassingsprofiel moeten voldoen

Het eerste deel van het OW-besluit moet, zowel in de vorm van wijziging of vaststelling van het OW-besluit als in de geconsolideerde vorm, goed raadpleegbaar en bruikbaar zijn. Daar-

om moeten het eerste deel van het besluit en de geconsolideerde versie in hoge mate gestructureerd en van (extra) intelligentie voorzien zijn; kortom het moet aan STOP en TPOD voldoen. Om de artikelsgewijze toelichting bij het juiste artikel te kunnen raadplegen moet ook dit tweede deel van de toelichting gestructureerd zijn en aan de Standaard voor OW-besluiten voldoen.

Het eerste deel van het besluit (de regels zelf dan wel de wijzigingen die in de regels worden aangebracht) wordt tevens verwerkt in de geconsolideerde (doorlopende) versie van de AMvB of MR en vormt de basis voor de weergaven van de regels die via het Digitaal Stelsel Omgevingswet te raadplegen is. Wanneer bij het eerste deel bijlagen zijn bijgevoegd worden die in de geconsolideerde versie opgenomen; wijzigingen die door het besluit in bestaande bijlagen worden aangebracht (aanpassingen in bestaande bijlagen of het geheel verwijderen van één of meer bijlagen) worden in de geconsolideerde versie verwerkt.

Verwerking van een besluit in de geconsolideerde versie van de AMvB of MR die in het DSO te raadplegen is, gebeurt nadat het besluit in werking is getreden, en alleen voor die besluitonderdelen die in werking zijn getreden.

Naast de geconsolideerde versie van de AMvB of MR zijn ook alle opeenvolgende besluiten tot wijziging van de AMvB of MR volledig langs digitale weg beschikbaar. Bij het raadplegen van de geconsolideerde versie van de AMvB of MR op Wetten.nl kunnen per regel alle volledige achterliggende besluiten worden opgevraagd en geraadpleegd. Hierbij geldt het volgende:

- De renvooiweergave is standaard in de LVBB.
- Een renvooiweergave vergelijkt altijd een oude en een nieuwe versie; de nieuwe “geworden” versie is dus ook beschikbaar. Die wordt pas onderdeel van de geconsolideerde regeling als de datum inwerkingtreding verstreken is (ook al is deze onbekend).
- In DSO-LV zijn niet de wijzigingsbesluiten beschikbaar, wel de geconsolideerde regeling.
- In de LVBB worden de relaties tussen besluit en geconsolideerde versie uitgebreid gebruikt inzage in de ontstaansgeschiedenis van een regel binnen een regeling, zoals nu ook het geval is op wetten.nl.

5.3 De besluitonderdelen die aan het toepassingsprofiel moeten voldoen

Het OW-besluit moet, zowel in de vorm van de afzonderlijke delen van de besluiten tot wijziging of vaststelling van het OW-besluit als in de geconsolideerde vorm, in het DSO goed raadpleegbaar en bruikbaar zijn. Daarom moeten het eerste deel van het besluit en de geconsolideerde versie in hoge mate gestructureerd en van (extra) intelligentie voorzien zijn; kortom ze moeten aan STOP en TPOD voldoen. Om de artikelsgewijze toelichting bij het juiste artikel te kunnen raadplegen moet ook dit (facultatieve) tweede deel van het besluit gestructureerd kunnen worden en aan de Standaarden voor OW-besluiten voldoen. De toelichting wordt standaard niet geconsolideerd. Het bevoegd gezag kan aangeven welke tekst binnen de artikelsgewijze én de algemene toelichting geconsolideerd dient te worden.

5.4 De actuele geldende versie van de AMvB of MR

De eerste delen van alle opeenvolgende besluiten tot vaststelling of wijziging van de AMvB of MR vormen samen de actuele AMvB of MR waaraan rechten en plichten kunnen worden ontleend.

Het tweede deel, waaronder de algemene en de artikelsgewijze toelichting worden geschaard, maken geen deel uit van de AMvB of MR. Dit tweede onderdeel van het besluit is niet juridisch bindend. Wel kan dit deel uiteraard een rol spelen bij de interpretatie van de regels van de AMvB of MR.

5.5 De geconsolideerde versie van de AMvB of MR

Naast de verzameling van de delen één van alle besluiten tot vaststelling of wijziging van de AMvB of MR die samen juridisch geldende AMvB of MR vormen is er ook een geconsolideerde versie van de AMvB of MR. In de terminologie van de bekendmakingsregelgeving wordt zo'n geconsolideerde versie ook wel de regeling genoemd. In de geconsolideerde versie worden alle achtereenvolgens genomen wijzigingsbesluiten verwerkt tot een doorlopende versie van de AMvB of MR.

Het consolideren vindt plaats na inwerkingtreding van een regel.

De geconsolideerde versie vormt de basis voor de weergave van de regeling in de LVBB en van de AMvB of MR die in het DSO te raadplegen is. De geconsolideerde versie van de regels van de AMvB of MR bestaat uit de regeltekst, metadata, informatie-objecten en annotaties. Wanneer bij het eerste deel bijlagen zijn bijgevoegd worden die in de geconsolideerde versie opgenomen; wijzigingen die door het besluit in bestaande bijlagen worden aangebracht (aanpassingen in bestaande bijlagen of het geheel verwijderen van één of meer bijlagen) worden in de geconsolideerde versie verwerkt.

Het bevoegd gezag kan aangeven wat er van het tweede besluitonderdeel geconsolideerd dient te worden.

Naast de geconsolideerde versie van de AMvB of MR zijn ook opeenvolgende besluiten tot wijziging van de AMvB of MR volledig langs digitale weg te raadplegen.

5.6 Tekststructuur van de AMvB en MR

In het IMOP is een volledige beschrijving van het IMOP-tekstmodel opgenomen. Het IMOP-tekstmodel benoemt tekstobjecten en beschrijft de structuur waarin die tekstobjecten toegepast kunnen worden. Het tekstmodel geldt voor alle officiële overheidspublicaties. Specifieke typen publicaties hebben een specifiek profiel op het IMOP tekstmodel. IMOP onderscheidt twee soorten Tekststructuren:

- RegelingStructuur: teksten met regels, oftewel een artikelsgewijze opzet;
- VrijeTekstStructuur: teksten zonder regels, die een vrijere opzet kennen.

In dit document wordt beschreven hoe het IMOP-tekstmodel op de AMvB en MR moet worden toegepast.

De specificering van de structuur van een AMvB en MR vindt plaats in drie stappen:

- 1 Hoofdstructurering van de tekst
- 2 Benoemen van tekstelementen

3 Volgorde van de tekstelementen

In de hiernavolgende subparagrafen zijn deze drie stappen gezet voor de specificering van de tekst van de AMvB en MR. Tot slot wordt aangegeven welke regels gelden voor nummering en titels van de tekstelementen, gevolgd door een voorbeeld van de mogelijkheden.

5.6.1 *Hoofdstructurering van de tekst*

De AMvB en MR zelf, dus het eerste deel van ieder besluit tot vaststelling c.q. wijziging van de AMvB en MR, én de geconsolideerde versie van de AMvB en MR bestaan uit regels en kennen derhalve een RegelingStructuur, oftewel een artikelsgewijze opzet. Bij de AMvB en MR horen ook een motivering en een artikelsgewijze toelichting (het tweede deel van het vaststellings- of wijzigingsbesluit). Deze onderdelen hebben een VrijeTekstStructuur. Ook de eventuele bijlagen bij de AMvB en MR en bij de motivering hebben een VrijeTekstStructuur.

5.6.2 *Structurering tekstelementen*

De beschrijving van de tekstelementen en de regels daarvoor hebben betrekking op de initiële vaststelling en de geconsolideerde versie van de AMvB en MR. Voor de validatie van wijzigingsbesluiten gelden andere regels.

5.6.2.1 *Toelichting*

De tekstelementen die kunnen worden gebruikt voor de structurering van (het lichaam van²) de regeltekst van de AMvB en MR zijn Document, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf, Artikel en Lid. Deze tekstelementen zijn ontleend aan de Aanwijzingen voor de regelgeving (aanwijzingen 3.54, 3.56, 3.57, 3.58, 3.59), met enige nadere specificaties en toevoegingen. Deze tekstelementen worden vervolgens verder ingevuld door de tekstelementen Alinea, Figuur (voorheen: Afbeelding), Lijst (ook wel: Opsomming) en Tabel.

Vanwege de noodzaak van zelfstandige interpreteerbaarheid van artikelen, en delen van artikelen, bestaat de opsommingsstructuur eruit dat binnen één artikel, óf alinea's, óf lijsten gebruikt mogen worden, waarbij het geldt dat voordat de opsommingen beginnen er een lijstaanhef voorkomt. Een artikel dat een lid bevat, dient te beginnen met het eerste lid. Hiertussen kan geen losse alinea gezet worden. Ieder lid dient zelfstandig leesbaar te zijn.

De indeling werkt als volgt:

1. Document is het overkoepelende element, de kapstok waar alle regels van de AMvB en MR onder hangen.
2. Hoofdstuk en Artikel komen altijd voor.
3. Als er behoefte is aan een groepering van Artikelen in een Hoofdstuk wordt Afdeling gebruikt.
4. In hoofdstukken waarin een onderverdeling in Afdelingen niet volstaat (bijvoorbeeld vanwege de omvang van het hoofdstuk of de verscheidenheid aan onderwerpen in het hoofdstuk) wordt Paragraaf gebruikt; dit tekstonderdeel komt dan tussen Afdeling en Artikel.
5. Bij behoefte aan nog verder gaande onderverdeling wordt Titel gebruikt; dit tekstonderdeel komt dan tussen Hoofdstuk en Afdeling.

² Lichaam van de regeling als bedoeld in Aanwijzing 3.53 van de Aanwijzingen voor de regelgeving en in IMOP

6. Een nog verder gaande onderverdeling kan bereikt worden door gebruik te maken van Subparagraaf en Subsubparagraaf; deze tekstelementen komen tussen Paragraaf en Artikel.
7. Artikelen kunnen worden onderverdeeld in Leden.
8. Leden kunnen niet worden onderverdeeld in Subleden, in het model komt Sublid namelijk niet voor.
9. Concrete, inhoudelijke regeltekst kan alleen voorkomen onder Artikel en Lid.
10. Alinea, Afbeelding, Lijst en Tabel kunnen voorkomen in Artikel en Lid.
11. Lijsten kunnen in meerdere niveaus gebruikt worden, zogenaamde geneste lijsten. Een lijst, ook een geneste lijst, kan in een lid voorkomen. Er zit geen maximum aan het aantal niveaus van geneste lijsten. Een Lijst wordt altijd voorafgegaan door een inleidende tekst, ook wel: lijstaanhef
12. Voet- en eindnoten zijn niet toegestaan.

5.6.2.2 Norm

De onderstaande tabel geeft weer wat is toegestaan in de structurering van de tekst van besluitonderdeel één, met uitzondering van bijlagen hierbinnen.

Er gelden *geen* structuureisen of structuurbeperkingen voor bijlagen (ongeacht waar deze in voorkomen; in besluitonderdeel één of besluitonderdeel twee). Er gelden ook geen structuureisen of structuurbeperkingen voor besluitonderdeel twee (algemene toelichting, artikelsgewijze toelichting). De artikelsgewijze toelichting kan uiteraard per artikel ingedeeld worden. Middels een verwijzing tussen een artikel en de toelichting ervan worden beide aan elkaar gekoppeld.

Tabel 6 Regels voor tekstelementen en hun invulling

Type tekst-element	Aantal	Mag voorkomen onder	Mag bevatten	Mag niet bevatten
Document	1	n.v.t.		
Boek	0	-	-	
Deel	0	-	-	
Hoofdstuk	1..n	Document	Titel, Afdeling, Artikel	Boek, Deel, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf
Titel	0..n	Hoofdstuk	Afdeling	Boek, Deel, Hoofdstuk, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf, Artikel
Afdeling	0..n	Hoofdstuk, Titel	Paragraaf, Artikel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Subparagraaf, Subsubparagraaf
Paragraaf	0..n	Afdeling	Subparagraaf, Artikel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling

Type tekst-element	Aantal	Mag voorkomen onder	Mag bevatten	Mag niet bevatten
Subparagraaf	0..n	Paragraaf	Subsubparagraaf, Artikel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf
Subsubparagraaf	0..n	Subparagraaf	Artikel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf. Subparagraaf
Artikel	1..n	Hoofdstuk, Afdeling, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf	Lid, Alinea, Figuur, Lijst, Tabel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf
Lid	0..n	Artikel	Alinea, Figuur, Lijst, Tabel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf, Artikel, Subparagraaf, Subsubparagraaf.
Alinea	1..n	Artikel, Lid	-	
Figuur	0..n	Artikel, Lid	-	
Lijst	0..n	Artikel, Lid	-	
Tabel	0..n	Artikel, Lid	-	

*NB. Het gebruik van speciale tekens of symbolen is voor de invulling van structuur- en tekstelementen toegestaan. Dat betekent dat tekstaanduidingen ook in de vorm van bijvoorbeeld Romeinse cijfers mogelijk zijn. De standaard laat dit vrij voor eigen invulling.

5.6.3 Opschrift en nummering van de tekstelementen

Ten behoeve van de leesbaarheid en een goede oriëntatie in de tekst krijgen de tekstelementen van de AMvB en MR een Kop die bestaat uit een aantal Kop-elementen.

5.6.3.1 Toelichting

Kop-elementen bestaan uit een Label (de naam van het type tekstelement, zoals Hoofdstuk en Artikel), een Nummer en een Opschrift

Een opschrift is niet verplicht. Indien het bevoegd gezag een Opschrift wil toevoegen, kan deze het Opschrift ook zelf kiezen. In Artikelen en Leden kunnen Lijsten voorkomen. Er gelden regels voor het maximum aantal niveaus in Lijsten en de nummering van Lijsten.

Koppen

De verschillende tekstelementen moeten worden voorzien van een Kop. Een Kop bevat de volgende Kop-elementen:

- Label: de tekstuele aanduiding van het type van het tekstelement. Hier kan ook een paragraafteken in voorkomen
- Nummer: de unieke, numerieke aanduiding van het tekstelement
- Opschrift: de tekstuele aanduiding van het tekstelement, waarmee de inhoud van het onderdeel beknopt wordt aangeduid³ is niet verplicht.

Toegepast op de tekstelementen die in de AMvB en MR zijn toegestaan gelden voor de Kop de onderstaande regels, waarbij geldt dat alle onderdelen verplicht zijn, tenzij expliciet anders is vermeld.

- Hoofdstuk:
  - Label: Hoofdstuk
  - Nummer: Het teken voor een hoofdstuk mag zelf bepaald worden door het bevoegd gezag. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
  - Opschrift:
    - Hoofdstuk 1 heeft het Opschrift Algemene bepalingen
    - Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van de overige hoofdstukken.
- Titel:
  - Label: Titel
  - Nummer: Het teken voor een titel mag zelf bepaald worden door het bevoegd gezag. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
  - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Titels.
- Afdeling:
  - Label: Afdeling
  - Nummer:
    - Het teken voor een afdeling mag zelf bepaald worden door het bevoegd gezag. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
  - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Afdelingen.
- Paragraaf:
  - Label: Paragraaf (het symbool van het paragraafteken kan hier worden toegevoegd).
  - Nummer: Het teken voor een paragraaf mag zelf bepaald worden door het bevoegd gezag. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
  - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Paragrafen.
- Subparagraaf:
  - Label: Subparagraaf
  - Nummer: Het teken voor een subparagraaf mag zelf bepaald worden door het bevoegd gezag. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
  - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Subparagrafen.
- Subsubparagraaf:
  - Label: Subsubparagraaf
  - Nummer: Het teken voor een subsubparagraaf mag zelf bepaald worden door het bevoegd gezag. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
  - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Subsubparagrafen.
- Artikel:
  - Label: Artikel

³ Aanwijzing 3.57 van de Aanwijzingen voor de regelgeving

- Nummer: Het teken voor een artikel mag zelf bepaald worden door het bevoegd gezag.
- Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Artikelen.
- Lid:
  - Label: n.v.t.
  - Nummer: Leden worden per artikel oplopend genummerd in Arabische cijfers, waarbij het eerste lid van ieder artikel het nummer 1 krijgt. Achter het cijfer komt een punt.
  - Opschrift: Bij Lid kan een Opschrift worden toegevoegd maar dat is niet verplicht. Wanneer gebruik gemaakt wordt van een Opschrift is het bevoegd gezag vrij in de keuze van het Opschrift van Leden.
-
- *Lijsten:*

Voor Lijsten gelden de volgende regels:

  - Voorkomen: Lijsten mogen voorkomen onder Artikel en Lid.
  - Een Lijst wordt altijd voorafgegaan door een inleidende tekst, ook wel: lijstaanhef
  - Niveaus: Er geldt geen maximum aan het aantal niveaus van geneste lijsten.
  - Nummer: Het teken voor een lijst-item mag zelf bepaald worden door het bevoegd gezag, ook als een lijst binnen een lid wordt gebruikt.
  - Lijstitems: Het aantal Lijstitems per niveau is onbeperkt.
  - Opschrift: n.v.t.

De standaard kent verschillende mogelijkheden om een tekst te structureren.

- Artikelen en leden

Als dit wordt gebruikt, mag er voorafgaand aan de leden in een artikel géén aanhef voorkomen
- Lijsten

Als er met een aanhef wordt gewerkt, dan kan de lijst-methode worden gebruikt.

  - Een lijst begint altijd met een lijstaanhef
  - Gevolgd door een ongelimiteerde rij lijstitems
  - Deze lijstitems mogen subitems bevatten
  - Deze lijstitems kunnen opsommingstekens krijgen die vrij te kiezen zijn

Als in de letterlijk leesbare juridische tekst, het artikel begint met een aanhef / voorloop tekst, en daarin wordt letterlijk het woord "lid" of "leden" gebruikt, dan nog laat STOP het toe een lijst met lijstitems te gebruiken in hetzelfde artikel, of te verwijzen naar een lijstitem binnen lijst in een ander artikel.

5.6.4 *Standaardindeling regeltekst AMvB en MR*

De AMvB en MR kent geen voorgeschreven inhoudsopgave.

5.7 **Locatie**

In deze paragraaf worden de betekenis en werking van Locatie uitgelegd en wordt aangegeven welke eigenschappen voor Locatie nodig zijn (paragraaf 5.7.1), wordt de stapeling van Locaties beschreven (paragraaf 5.7.2); tot slot komt de beschrijving van werkingsgebieden in woorden aan de orde (paragraaf 5.7.3).

5.7.1 **Locatie en Werkingsgebied**

5.7.1.1 *Toelichting*

Een Locatie is een met coördinaten afgebakend gebied of object. Locatie bevat één of meer geometrieën. Een Locatie kan aan een inhoudelijke annotatie gekoppeld worden en kan aan de tekst gekoppeld worden.

Belangrijk is te vermelden dat het object Locatie een STOP-gegeven is. Vanwege de centrale rol die Locatie speelt in de toepassingsprofielen in het domein van de Omgevingswet, wordt Locatie ook in dit TPOD beschreven. Een gedetailleerdere toelichting van Locatie is te vinden in de STOP-documentatie.

Locatie en inhoudelijke annotatie

Een Locatie duidt de geometrische afbakening aan van enkele inhoudelijke annotaties, zoals Activiteit, Functie, Onderwerp, Omgevingswaarde en Omgevingsnorm (zie paragraaf 5.8 voor een toelichting op deze annotaties). Daarvoor hebben deze inhoudelijke annotaties de eigenschap Locatie. Wanneer de gewenste annotatie de eigenschap Locatie heeft, is het verplicht deze eigenschap van Locatie in te vullen. De Locatie die aan een inhoudelijke annotatie is gekoppeld, wordt Locatie genoemd en niet Werkingsgebied.

Van belang is aan te geven dat het bevoegd gezag zelf bepaalt welke annotatie een juridische status moet krijgen (en daarmee dan wel in de tekst, dan wel in een informatieobject geplaatst moet worden) en welke annotatie geen juridische status hoeft te hebben. Een annotatie met een juridische status, én de Locatie die er aan gekoppeld is, mag alleen met een wijzigingsbesluit aangevuld of gewijzigd worden.

Locatie en tekst

In de gevallen waarin geen annotatie wordt toegevoegd of een annotatie wordt gebruikt die geen eigenschap Locatie heeft, zoals Thema, wordt gebruik gemaakt van de vorm van Locatie die aan een Tekstelement, Tekstfragment of een element uit de VrijeTekstStructuur is gekoppeld. In een OW-besluit heeft (de inhoud van) een Tekstelement, Tekstfragment of een element uit de VrijeTekstStructuur een *werking* voor een Locatie. Een Locatie die aan een Tekstelement, Tekstfragment of een element uit de VrijeTekstStructuur is gekoppeld, wordt Werkingsgebied genoemd. Dat geldt voor zowel OW-besluiten met regels als voor OW-besluiten zonder regels. Dit betekent dat OW-besluiten zonder regels óók werkingsgebieden bevatten.

Op het algeheel niveau van het OW-besluit (tot vaststelling of wijziging) wordt een werkingsgebied gekoppeld. Dit werkingsgebied kan de bestuurlijke grens / het grondgebied zijn van het bevoegd gezag. Het kan ook een ander gebied zijn, bijvoorbeeld als het werkingsgebied van het algehele besluit alleen een deel van het grondgebied van het bevoegd gezag betreft, bijvoorbeeld als een gebied de uiterste grenzen van een projectbesluit aangeeft (dat bijvoorbeeld de grenzen van meerdere bevoegde gezagen overschrijdt).

In principe wordt bij ieder tekstelement expliciet een werkingsgebied aangegeven. Indien er geen Werkingsgebied is gekoppeld aan een tekstelement, geldt hiervoor het werkingsgebied van het besluit tot vaststelling of wijziging of van het hele OW-besluit.

Vershil Locatie bij annotatie en Locatie als werkingsgebied

Hieronder volgt een nadere toelichting over het verschil tussen de Locatie gekoppeld aan een annotatie enerzijds en de Locatie gekoppeld aan een Tekstelement (zijnde Regeltekst, zie par 2.3). Elke Regeltekst geldt voor precies één werkingsgebied, en daarmee zijn alle juridische regels die hierin omschreven zijn ook geldig voor dit werkingsgebied. Dit is een juridisch kenmerk en is daarom altijd verplicht.

Een regel beschrijft vaak een activiteit, een beperkingengebied, een onderwerp, of een omgevingsnorm of omgevingswaarde. Het komt vaak voor dat een combinatie van deze beschreven wordt in één regel. In dergelijke gevallen is het werkingsgebied groter dan die van de individuele activiteit, of van de individuele functie et cetera.

In de standaard heeft de Regeltekst daarom altijd een eigen werkingsgebied, en heeft elke activiteit, functie, beperkingengebied of norm ook een eigen/directe relatie naar een Locatie.

Deze eigen/directe relaties heten bewust niet werkingsgebied, omdat deze naam al voorbehouden is aan de relatie tussen Regeltekst en locatie en vooral ook omdat de betekenis en het gebruik ervan niet gelijk is. De betekenis van de eigen/directe relatie naar locatie is dat deze aangeeft waar de activiteit, functie, beperkingengebied of norm geldt. De Locaties van annotaties moeten zich wel op juiste wijze verhouden tot het werkingsgebied van de Regeltekst. Het werkingsgebied van de Regeltekst hoort dekkend te zijn voor alle Locaties van alle erin opgenomen regels.

Eigenschappen Locatie

Locatie bevat zoals gezegd één of meer geometrieën. Een geometrie legt een positie vast door middel van coördinaten. Het gaat hier om de geometrische beschrijving en niet om een geografische beschrijving in woorden. Voor geometrie geldt een aantal functionele normen. Bij de Geometrie wordt de bron bijgehouden. Bron geeft aan of een basisregistratie is gebruikt om geometrieën uit over te nemen en zo ja welke, dan wel dat een geometrie berekend of zelf gecreëerd is.

De tweede eigenschap van Locatie is Idealisatie. Idealisatie geeft aan hoe nauwkeurig het bevoegd gezag Locatie heeft bedoeld en hoe Locatie derhalve geïnterpreteerd moet worden. Een Locatie kan exact bedoeld zijn, maar ook indicatief. Een voorbeeld van dat laatste is als een grens met een formule berekend is; de grens houdt dan geen rekening met de situering van objecten als woningen e.d. terwijl dat in de interpretatie wel zou moeten. Als Locatie gekoppeld is aan een Tekstelement, Tekstfragment of element uit VrijeTekstStructuur, kan bij deze koppeling bijgehouden worden wat de idealisatie van de Locatie is. Aan ieder Tekstelement, Tekstfragment of element uit VrijeTekstStructuur dat aan een Locatie is gekoppeld kan dus een eigen idealisatie toegekend worden. Dat betekent dat eenzelfde Locatie verschillende idealisatie kan hebben, afhankelijk van welk Tekstelement, Tekstfragment of element uit VrijeTekstStructuur wordt bevraagd. Wanneer de Idealisatie indicatief is, kan optioneel worden aangegeven met welke marge Locatie geïnterpreteerd moet worden. De marge geeft de afstand in meters voor de interpretatie van de begrenzing aan.

Bij de Locatie wordt de bron bijgehouden. Bron geeft aan of een basisregistratie is gebruikt om geometrieën uit over te nemen en zo ja welke, dan wel dat een geometrie berekend of zelf gecreëerd is.

De noemer is een tekstuele beschrijving van de locatie die de verbinding legt tussen de aanduiding in de tekst van een locatie en de verwijzing naar het informatie-object in de bijlage bij de regels.

Specifiek voor de AMvB en MR zijn een aantal uitgangspunten van belang voor het toepassen van locaties. Deze worden in onderstaande alinea's verder toegelicht.

In het TPOD wordt mogelijk gemaakt dat de benoeming van een locatie, de aanwijzing van een locatie en de begrenzing van de locatie elk in aparte regelingen zijn opgenomen (het mag echter ook dat deze alle in één regeling staan). De basis hiervoor is gelegd in STOP, waarin individuele componenten van een geo-informatieobject los zijn gemodelleerd (en dus in aparte regelingen kunnen voorkomen) en naar elkaar verwijzen, in een volgende constructie:

- a. Een AMvB bevat een InformatieobjectVaststelling. Deze heeft alleen een noemer en geldt als de benoeming van een locatie die nog niet begrensd is of nog niet begrensd hoeft te zijn.
- b. InformatieobjectVaststelling heeft vervolgens relatie met een Locatie, waar de daadwerkelijke begrenzing in voorkomt.
- c. InformatieobjectVaststelling en DataCollectie mogen in verschillende regelingen staan.
- d. Elk voorkomen van een InformatieobjectVaststelling is een apart onderdeel van de standaard. Hierdoor wordt het mogelijk vanuit verschillende regelingen te verwijzen één informatieobject.
- e. InformatieobjectObject bevat het ID van het informatieobject en wordt gebruikt om in de juridische tekst te vermelden bij welke InformatieobjectVaststelling, welk ID hoort. Dit mag ook in een andere regeling staan dan waarin het informatieobject is vastgesteld en waar de begrenzingen in zijn opgenomen.

5.7.1.2 Norm

Locatie heeft de volgende eigenschappen:

- Noemer: de naam van de locatie (die bijv. op de kaart getoond kan worden). De noemer van de Locatie is dezelfde noemer van het informatieobject waarin de geometrie van de locatie is vastgesteld.
- Geometrie: de beschrijving van de positie door middel van coördinaten.
Voor Geometrie gelden de volgende functionele normen:
  - Bij Locatie is Geometrie verplicht.
  - Locatie kan bestaan uit één of meer Geometrieën.
  - Een Geometrie mag alleen een vlak of multivlak zijn.
  - Per Locatie kan de coordinate reference system (crs) verschillen. Deze wordt bijgehouden bij Geometrie. Als een Locatie bestaat uit meerdere Geometrieën moeten deze allemaal dezelfde crs hebben. De standaard ondersteunt de volgende crs-en:
    - EPSG:28992 (=RD) en
    - EPSG:4258 (=ETRS89)
- Bron: de bron die is gebruikt voor, dan wel de wijze van inwinning van de geometrie. Bron wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Idealisatie: de manier waarop de begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden en door het bevoegd gezag bedoeld is. Idealisatie wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Marge: de afstand in meters waarmee de indicatief bedoelde begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden. Marge is een optionele eigenschap die alleen kan worden

gebruikt wanneer de waarde van Idealisatie indicatief is. De marge is de afstand in meters en wordt aangegeven met decimal.

5.7.2

Stapeling van Locaties

Let op: onderstaande voorbeelden betreffen voorbeelden vanuit het omgevingsplan. In een latere versie van de TPOD worden deze voorbeelden aangepast aan de hand van voorbeelden uit de AMvB's. De systematiek is van overeenkomstige toepassing.

Locaties kunnen geheel of gedeeltelijk gestapeld worden. Dat geldt zowel voor Locaties bij tekstelementen of annotaties van hetzelfde type als voor Locaties bij tekstelementen of annotaties van verschillende typen. De navolgende figuren laten een aantal voorbeelden van stapelingen van Locaties zien voor het omgevingsplan.

<p> ■ functie: Herstructureringsgebied ■ functie: Centrumgebied ■ functie: Beschermd monument </p>	<p> ■ functie: Groen ■ functie: Woongebied ■ functie: Bedrijf </p>
<p>Gedeeltelijke stapeling van locaties van hetzelfde type: de locaties van 3 verschillende functies die gedeeltelijk op dezelfde plek liggen</p>	<p>Volledige stapeling van locaties van hetzelfde type: de locaties van 3 verschillende functies die precies op dezelfde plek liggen</p>
<p> ■ omgevingswaarde: luchtkwaliteit ■ functie: woongebied ■ activiteit: bouwactiviteit </p>	<p> ■ omgevingswaarde: fijnstof ■ functie: Bedrijf ■ activiteit: slopen </p>
<p>Gedeeltelijke stapeling van locaties van verschillende typen: de locaties van omgevingswaarde, functie en activiteit die gedeeltelijk op dezelfde plek liggen</p>	<p>Volledige stapeling van locaties van verschillende typen: de locaties van omgevingswaarde, functie en activiteit die precies op dezelfde plek liggen</p>

De standaard stelt geen beperkingen aan de stapeling: niet in aantal en niet in soort.

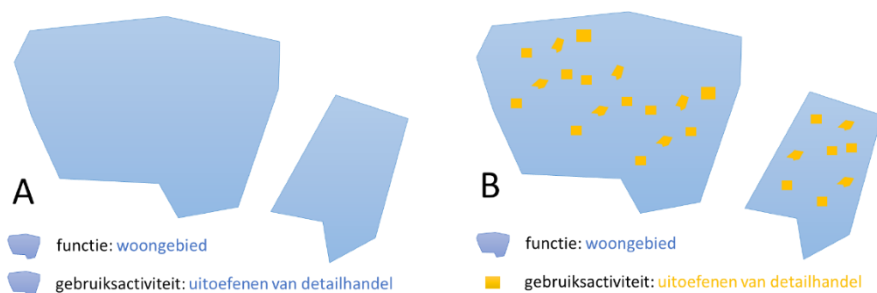
5.7.3 Beschrijving werkingsgebied in woorden

Let op: onderstaande voorbeelden betreffen voorbeelden vanuit het omgevingsplan. In een latere versie van de TPOD worden deze voorbeelden aangepast aan de hand van voorbeelden uit de AMvB's. De systematiek is van overeenkomstige toepassing.

Locatie legt het gebied waar een regeltekst zijn werking heeft in coördinaten vast. Soms is het wenselijk om het gebied waar een regeltekst zijn werking heeft niet exact te begrenzen. In die gevallen wordt het werkingsgebied in woorden beschreven.

Een voorbeeld is het beschrijven van het gebied waar een functie gerelateerde gebruiksactiviteit zijn werking heeft: "In het werkingsgebied van de functie Woongebied is in ieder hoekpand de activiteit 'het uitoefenen van detailhandel' toegelaten." Deze regeltekst is gekoppeld aan het werkingsgebied van de functie Woongebied. Bij een beschrijving van het gebied in woorden kan een kaartviewer deze niet op de kaart tonen omdat zo'n gebied doorgaans niet bekend is in de kaart. Een raadpleger ziet deze regel bij het opvragen van de geldende regels voor zowel een hoekpand als een niet-hoekpand. Zonder eigen interpretatie kan de raadpleger niet eenduidig vaststellen waar de regel geldt. Wanneer een geometrisch begrensd werkingsgebied gebruikt wordt, kan een kaartviewer het wel tonen. Bijvoorbeeld: "De activiteit 'het uitoefenen van detailhandel' is uitsluitend toegelaten ter plaatse van het werkingsgebied 'het uitoefenen van detailhandel'". Voor deze aanpak is het wel nodig om iedere afzonderlijke locatie van het werkingsgebied in te tekenen. Het werkingsgebied van de afzonderlijk begrensde gebruiksactiviteit moet binnen het werkingsgebied van de functie liggen, ongeacht of dat werkingsgebied door middel van een geometrie of in woorden begrensd is.

In Figuur 1 wordt dit principe aan de hand van het voorgaande voorbeeld schematisch weergegeven: A is de kaartweergave bij de beschrijving van het werkingsgebied van de gebruiksactiviteit in woorden; B is de kaartweergave bij een begrenzing van het werkingsgebied van de gebruiksactiviteit door middel van geometrieën.

Figuur 1 Begrenzing werkingsgebied in woorden (A) en met coördinaten (B)

5.8 Toepassing van annoteren in de AMvB en MR

Er zijn verschillende niveaus waarop een OW-besluit verrijkt kan worden met annotaties. De annotatie van een besluit is beschreven op het niveau van het objecttype OW-besluit. Dit zijn dus annotaties over het besluit c.q. OW-besluit als geheel.

5.8.1 Begripsbepalingen

Begrippen kunnen overal in het besluit voorkomen. Algemene begrippen staan in Bijlage 1.

5.8.2 *Meet- en rekenbepalingen*

Meet- en rekenregels kunnen overal in het besluit voorkomen. Echter, pas in de volgende versie van de standaard zullen deze middels een annotatie (waarde van Regelkwalificatie) gekenmerkt kunnen worden.

5.8.3 *Activiteit*

5.8.3.1 *Toelichting*

Een activiteit heeft betrekking op ieder menselijk handelen waarbij, of ieder menselijk nala-ten waardoor een verandering of effect in de fysieke leefomgeving wordt of kan worden be-werkstelligd.

Er is geen limitatieve lijst te geven van alle activiteiten waarvoor de AMvB en MR regels zal bevatten. Dat is ook niet nodig. Naar verwachting zal de AMvB en MR in het DSO vooral be-vraagd worden aan de hand van voorgenomen activiteiten. Een activiteitgerichte bevraging van regels in het DSO wordt mogelijk wanneer de regels over activiteiten goed machinelees-baar worden gemaakt door middel van het annoteren van Activiteit. Deze bevraging wordt nog verder vergemakkelijkt wanneer in ieder AMvB en MR en in ieder ander OW-besluit met regels dezelfde benaming wordt gebruikt voor die activiteiten die veel gebruikt en dus ook veel geraadpleegd zullen worden.

Daarom is er voor de annotatie Activiteit een waardelijst. Op die waardelijst staan de veel gebruikte activiteiten. De waardelijst is uitbreidbaar: wanneer een regel wordt gesteld over een activiteit die op de waardelijst voorkomt, wordt die gebruikt voor de annotatie. Wanneer de activiteit niet voorkomt op de waardelijst wordt een eigen naam voor de activiteit-annotatie gekozen.

Op voorhand is niet te zeggen over hoeveel en welke activiteiten in de verschillende OW-besluiten regels gesteld zullen worden, wel is de verwachting dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid activiteiten kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende activiteiten. Daarom is er ten behoeve van de weer-gave voor gekozen om activiteiten in activiteitengroepen in te delen. Om het mogelijk te maken ook activiteiten te annoteren die nu nog niet voorzien zijn, is de activiteitengroep 'overig' aan de waardelijst toegevoegd. De activiteitengroepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in een limitatieve waardelijst. Iedere activiteitengroep heeft een eigen sym-boliek. Door te werken met activiteitengroepen kunnen de werkingsgebieden van alle activi-teiten worden weergegeven op een kaart(laag) en kan daarvan een integraal beeld gepre-senteerd worden. Ook is het mogelijk om de werkingsgebieden van activiteiten per groep weer te geven op een kaart(laag).

Een van de activiteitengroepen is de gebruiksactiviteit. De term gebruiksactiviteit is door de standaard geïntroduceerd en wordt als annotatie gebruikt. De term heeft geen juridische betekenis en hoeft niet in de regeltekst van de AMvB en MR voor te komen maar desgewenst mag dat wel.

Vaak zal het voldoende zijn om per activiteit die in de regeltekst voorkomt de annotatie Acti-viteit één keer toe te voegen. Er zijn echter gevallen waarin het wenselijk is om voor één activiteit de annotatie Activiteit twee keer te gebruiken. Het belangrijkste voorbeeld daarvan is de beperkingengebiedactiviteit. Dat is in de terminologie van de Omgevingswet iedere activiteit in een beperkingengebied. De Omgevingswet verbindt bepaalde gevolgen aan het

feit dat een activiteit een beperkingengebiedactiviteit is. Het slopen van een schuur in een beperkingengebied is dus een beperkingengebiedactiviteit, maar tegelijk ook een sloopactiviteit. Omwille van de gevolgen die de Omgevingswet daar aan verbindt is het wenselijk om deze activiteit te annoteren als beperkingengebiedactiviteit; ten behoeve van de bevraging in DSO-LV is het even zozeer wenselijk om deze activiteit te annoteren als sloopactiviteit. De standaard maakt dit mogelijk.

In regels over activiteiten zullen vaak bepalingen worden opgenomen over het al dan niet noodzakelijk zijn van een melding of een vergunning en over verboden en geboden; datzelfde geldt voor indieningsvereisten en beoordelingsregels. Dit zijn regels die in het DSO veel geraadpleegd en bevraagd zullen worden. Het aan de annotatie van de activiteit toevoegen van een eigenschap die aangeeft tot welke van deze regelsoorten een regel behoort maakt het mogelijk om in het DSO te kunnen vinden dat voor een specifieke activiteit een dergelijke regel geldt. We noemen die eigenschap 'Kwalificatieactiviteitsregel'. De bedoeling is dat deze annotatie alleen wordt gebruikt voor regels die daadwerkelijk een vergunningplicht in het leven roepen, beoordelingsregels geven voor een vergunningaanvraag et cetera; niet voor instructieregels die bepalen dat in het omgevingsplan voor een bepaalde activiteit een vergunningplicht moet worden opgenomen.

5.8.3.2 *Norm*

Voor de annotatie Activiteit zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Activiteit: de naam van de activiteit. Voor Activiteit geldt een uitbreidbare waardelijst.
- Activiteitengroep: de categorie waartoe de activiteit behoort. De activiteitengroep wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Locatie: met Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waar de regel over de activiteit geldt.
- KwalificatieActiviteitsregel: de eigenschap die vastlegt tot welke soort een regel over een activiteit behoort. KwalificatieActiviteitsregel wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst

5.8.4 *Functies*

Deze paragraaf is niet van toepassing voor de AMvB en MR.

5.8.5 *Omgevingswaarde*

5.8.5.1 *Toelichting*

Over omgevingswaarden zijn in de Omgevingswet de volgende bepalingen opgenomen. Omgevingswaarden zijn normen die de gewenste staat of kwaliteit van (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten en/of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen. De omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. Omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld met het oog op een algemene kwaliteit van een onderdeel van de fysieke leefomgeving, maar ook voor een concreet bepaald gebied of een voorziening.

Bij het opnemen van een omgevingswaarde moet worden bepaald of de waarde een resultaatverplichting, een inspanningsverplichting of een andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich meebrengt. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan een termijn worden gesteld waarbinnen aan die verplichting moet zijn voldaan. Aangegeven moet worden op welke locaties de omgevingswaarde van toepassing is. Tot slot moet worden onderbouwd welke taken en bevoegdheden op grond van deze of een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken.

. De Omgevingswet verbindt twee gevolgen aan het vaststellen van een omgevingswaarde:

- Vastgestelde omgevingswaarden moeten door middel van een systeem van monitoring worden bewaakt en er moet worden beoordeeld of aan die omgevingswaarde wordt voldaan.
- Burgemeester en wethouders moeten, wanneer niet wordt voldaan of naar verwachting niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde, een programma vaststellen: een pakket met beleids- of beheersmaatregelen om alsnog aan die waarde te voldoen.

Een omgevingswaarde leidt bij (dreigende) overschrijding dus alleen tot verplichtingen voor de overheid en heeft geen rechtstreekse werking voor anderen.

Deze wettelijke bepalingen zijn als volgt vertaald in vereisten die ervoor zorgen dat omgevingswaarden mens- en machineleesbaar kunnen worden vastgelegd.

Op voorhand is niet te zeggen over hoeveel en welke omgevingswaarden in de verschillende OW-besluiten regels gesteld zullen worden, wel is de verwachting dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid omgevingswaarden kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende omgevingswaarden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om omgevingswaarden in omgevingswaardegroepen in te delen. De omgevingswaardegroepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in een limitatieve waardelijst. Om het mogelijk te maken ook omgevingswaarden te annoteren die nu nog niet voorzien zijn, is de omgevingswaardegroep 'overig' aan de waardelijst toegevoegd. Iedere omgevingswaardegroep heeft een eigen symboliek. Door te werken met omgevingswaardegroepen kunnen de werkingsgebieden van alle omgevingswaarden worden weergegeven op een kaart(laag) en kan daarvan een integraal beeld gepresenteerd worden. Ook is het mogelijk om de werkingsgebieden van omgevingswaarden per groep weer te geven op een kaart(laag).

De waarden (oftewel de meetbare of berekenbare eenheden dan wel de anderszins objectieve termen waarin een omgevingswaarde volgens de wet moet worden uitgedrukt) die een omgevingswaarde kan aannemen, kunnen numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven. Bij numerieke waarden moet aangegeven worden in welke eenheid de waarde wordt uitgedrukt. Voorbeelden van eenheid zijn meter, decibel en odour unit.

Of een omgevingswaarde een resultaats-, inspannings- of andere verplichting inhoudt wordt vastgelegd met de eigenschap verplichtingsoort. Wanneer dat van toepassing is kan ook worden vastgelegd de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan.

Een Omgevingswaarde kan middels een verwijzing gekoppeld worden aan de meet- en rekenregels die voor deze Omgevingswaarde gelden. Een verwijzing kan aangebracht worden naar één of meerdere tekstelementen waar de daadwerkelijke meet- en regels in zijn vermeld én naar één of meerdere onderdelen van een bijlage waar meet- en rekenregels als begripsdefinitie zijn opgenomen. Zie paragraaf 5.8.2 voor de specificaties voor meet- en rekenregels.

5.8.5.2 Norm

Voor de annotatie Omgevingswaarde zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Omgevingswaarde: de naam van de omgevingswaarde. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam.
- Omgevingswaardegroep: dit is de categorie waartoe de omgevingswaarde behoort. Omgevingswaardegroep wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.

- Waarde: de waarde die een omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft. Waarden kunnen numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven.
- Eenheid: de grootte waarin numerieke waarden worden uitgedrukt. Eenheid is verplicht wanneer de waarde numeriek is.
- Verplichtingsoort: de soort verplichting die door het vaststellen van de omgevingswaarde wordt opgelegd. De verplichtingsoort wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waar de regel over de omgevingswaarde geldt
- Termijn: de termijn waarbinnen aan de verplichting moet zijn voldaan. Termijn is een optionele eigenschap die gebruikt kan worden wanneer in de regel een termijn wordt gesteld.

5.8.6 Omgevingsnorm

5.8.6.1 Toelichting

Het bevoegd gezag kan ervoor kiezen om in een AMvB en MR normen, niet zijnde omgevingswaarden, die in een waarde worden uitgedrukt, inzichtelijk weer te geven, bijvoorbeeld op een kaartbeeld. Dit wordt mogelijk gemaakt door de norm te annoteren als Omgevingsnorm.

Figuur 2 laat zien dat er verschillende normen voor emissiegrenswaarden en ondergrenzen voor verschillende stofklassen gelden. In dit geval wordt gebruik gemaakt van de annotatie Omgevingsnorm.

Artikel 5.29 (emissiegrenswaarden)

1. Voor de emissie in de lucht zijn de emissiegrenswaarden vanuit alle puntbronnen per stofklasse de waarden, bedoeld in tabel 5.29, gemeten in een eenmalige meting, periodieke meting of continue meting.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als de emissie de ondergrens, bedoeld in tabel 5.29, niet overschrijdt.

Tabel 5.29 Emissiegrenswaarden

Stofklasse	Emissiegrenswaarde in ng/Nm ³ of mg/Nm ³	Ondergrens per puntbron in mg/jaar of kg/jaar
ERS	0,1 ng toxische equivalentiefactor/Nm ³	20 mg toxische equivalentiefactor/jaar
MVP1	0,05 mg/Nm ³	0,075 kg/jaar
MVP2	1 mg/Nm ³	1,25 kg/jaar
S/sO	5 mg/Nm	100 kg/jaar
sA.1	0,05 mg/Nm ³	0,125 kg/jaar
sA.2	0,5 mg/Nm ³	1,25 kg/jaar
sA.3	5 mg/Nm ³	5 kg/jaar
gA.1	0,5 mg/Nm ³	1,25 kg/jaar
gA.2	3 mg/Nm ³	7,5 kg/jaar
gA.3	30 mg/Nm ³	75 kg/jaar
gA.4	50 mg/Nm ³	1.000 kg/jaar
gA.5	200 mg/Nm ³	1.000 kg/jaar
gO.1	20 mg/Nm ³	50 kg/jaar
gO.2	50 mg/Nm ³	250 kg/jaar
gO.3	100 mg/Nm ³	250 kg/jaar

Figuur 2 Weergave omgevingsnormen in de tekst die als omgevingsnorm te annoteren zijn

Op voorhand is niet te zeggen over hoeveel en welke omgevingsnormen in de verschillende OW-besluiten regels gesteld zullen worden, wel is de verwachting dat het er veel verschillen- de zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoe- veelheid omgevingsnormen kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende omgevingsnormen. Daarom is er ten be- hoeve van de weergave voor gekozen om omgevingsnormen in omgevingsnormgroepen in te delen. De omgevingsnormgroepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in een limita- tieve waardelijst. Om het mogelijk te maken ook omgevingsnormen te annoteren die nu nog niet voorzien zijn, is de omgevingsnormgroep 'overig' aan de waardelijst toegevoegd. Iedere omgevingsnormgroep heeft een eigen symboliek. Door te werken met omgevingsnormgroe- pen kunnen de werkingsgebieden van alle omgevingsnormen worden weergegeven op een kaart(laag) en kan daarvan een integraal beeld gepresenteerd worden. Ook is het mogelijk om de werkingsgebieden van omgevingsnormen per groep weer te geven op een kaart(laag). De waarden kunnen numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven.

Bij numerieke waarden moet aangegeven worden in welke eenheid de waarde wordt uitge- drukt. Voorbeelden van eenheid zijn meter, decibel en odour unit. Wanneer dat van toepas- sing is kan ook de periode waarin de omgevingsnorm van toepassing is worden vastgelegd. Voorbeelden daarvan zijn 'tussen 07.00 en 19.00 uur', 'in het broedseizoen'.

De term omgevingsnorm is door de standaard geïntroduceerd en wordt alleen als annotatie gebruikt. De term heeft geen juridische betekenis en zal niet in de regeltekst van de AMvB en MR voorkomen.

Een Omgevingsnorm kan middels een verwijzing gekoppeld worden aan de meet- en reken- regels die voor deze Omgevingswaarde gelden. Een verwijzing kan aangebracht worden naar één of meerdere tekstelementen waar de daadwerkelijke meet- en regels in zijn vermeld én naar één of meerdere onderdelen van een bijlage waar meet- en reken-regels als begripsde- finitie zijn opgenomen. Zie paragraaf 5.8.2 voor de specificaties voor meet- en rekenregels.

5.8.6.2 *Norm*

Voor de annotatie omgevingsnorm zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Omgevingsnorm: de naam van de omgevingsnorm. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam.
- Omgevingsnormgroep: dit is de categorie waartoe de omgevingsnorm behoort. Voor Om- gevingsnormgroep geldt een uitbreidbare waardelijst.
- Waarde: de waarde die een omgevingsnorm op een bepaalde locatie heeft. Waarden kun- nen numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven.
- Eenheid: de grootte waarin numerieke waarden worden uitgedrukt. Eenheid is ver- plichtwanneer de waarde numeriek is.
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waar de regel over de omgevingswaarde geldt.
- Geldigheid: de periode waarin de norm van toepassing is. Geldigheid is een optionele eigenschap die gebruikt kan worden wanneer een norm slechts in een bepaalde periode geldt.

5.8.7 *Beperkingengebied*

5.8.7.1 *Toelichting*

Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar, vanwege de aanwezigheid van een werk of object, regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of

kunnen hebben voor dat werk of object. Een activiteit die in een beperkingengebied wordt verricht, wordt in het wettelijke systeem beperkingengebiedactiviteit genoemd.

In de AMvB's en de ministeriële regeling behorend bij de Omgevingswet worden de beperkingengebieden van werken en objecten die in beheer zijn bij het Rijk aangewezen en geometrisch begrensd.

Op voorhand is niet te zeggen over hoeveel en welke beperkingengebieden in de verschillende OW-besluiten regels gesteld zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid beperkingengebieden kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende beperkingengebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om beperkingengebieden in beperkingengebiedgroepen in te delen. Om het mogelijk te maken ook beperkingengebieden te annoteren die nu nog niet voorzien zijn, is de beperkingengebiedgroep 'overig' aan de waardelijst toegevoegd. De beperkingengebieden zijn gegroepeerd naar het werk of het object waarop het beperkingengebied betrekking heeft. Voorbeelden van die groepen zijn weg, spoorweg en luchthaven. De beperkingengebiedgroepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in een limitatieve waardelijst. Iedere beperkingengebiedgroep heeft een eigen symboliek. Door te werken met beperkingengebiedgroepen kunnen de werkingsgebieden van alle beperkingengebieden worden weergegeven op een kaart(laag) en kan daarvan een integraal beeld gepresenteerd worden. Ook is het mogelijk om de werkingsgebieden van beperkingengebieden per groep weer te geven op een kaart(laag).

Het beperkingengebied zelf krijgt een naam. Daarvoor kan gebruik gemaakt worden van de waardelijst Beperkingengebied. Deze waardelijst is uitbreidbaar, het bevoegd gezag kan ook eigen namen kiezen voor de beperkingengebieden. Ook is het mogelijk om een naam van de waardelijst Beperkingengebied aan te vullen. Een voorbeeld voor een waterkering: hiervoor kan als naam worden gekozen 'waterkering' of 'waterkering in beheer bij het Rijk' (eigen naam) of 'waterstaatswerk in beheer bij het Rijk – waterkering' (aanvulling naam van waardelijst).

5.8.7.2 *Norm*

Voor de annotatie Beperkingengebied zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Beperkingengebied: de naam van het beperkingengebied. Voor Beperkingengebied geldt een uitbreidbare waardelijst.
- Beperkingengebiedgroep: de categorie waartoe het beperkingengebied behoort. De Beperkingengebiedgroep wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waar de regel over het beperkingengebied geldt.

5.8.8 *Thema*

5.8.8.1 *Toelichting*

In de AMvB en MR kan worden geannoteerd wat het Thema van een tekstelement is. Doel van het annoteren van Thema is het kernachtig weergeven van de grondgedachte achter een onderdeel van het OW-besluit. Een Thema geeft het achterliggend (strategisch) doel, belang of oogmerk aan, waar de regel aan hoort bij te dragen. Zo kan inzichtelijk worden welke regels een bepaald oogmerk dienen. Er is een uitbreidbare waardelijst voor Thema. Een voorbeeld van een waarde voor Thema is (waarborgen van) veiligheid. Thema wordt niet op een kaartbeeld weergegeven.

5.8.8.2 *Norm*

Voor het annoteren van Thema is de volgende eigenschap nodig:

- Thema: de naam van het thema. Voor Thema geldt een uitbreidbare waardelijst.

5.8.9 *Onderwerp*

5.8.9.1 *Toelichting*

In de AMvB en MR kan worden geannoteerd wat het Onderwerp van een tekstelement is. Waar Thema aangeeft wat de grondgedachte achter een onderdeel van het OW-besluit is, is Onderwerp een korte, inhoudelijke weergave van waar een onderdeel van het OW-besluit over gaat. Onderwerp kent een uitbreidbare waardelijst. Op deze waardelijst zijn onder meer onderwerpen uit het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen. Een voorbeeld van een waarde voor Onderwerp is Bodemenergie.

Het annoteren van Onderwerp maakt het mogelijk de tekstelementen met hetzelfde onderwerp samen op een kaartbeeld weer te geven. Ook faciliteert het annoteren van Onderwerp het zoeken en bevragen van het OW-besluit in het DSO. Tot slot kan Onderwerp het opstellen en het beheren van de AMvB en MR vergemakkelijken.

5.8.9.2 *Norm*

Voor het annoteren van Onderwerp zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Onderwerp: de naam van het onderwerp. Voor Onderwerp geldt een uitbreidbare waardelijst.
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waarop het onderwerp van toepassing is.

5.8.10 *Relatiekwalificatie*

5.8.10.1 *Toelichting*

Een regel kan in een bijzondere relatie tot een andere regel staan. De andere regel kan in de AMvB en MR zelf of in een ander OW-besluit (ook van een ander bevoegd gezag) staan. Het gaat om een gekwalificeerde relatie: de ene regel is een afwijking, aanvulling of uitzondering op een andere regel.

Zo'n relatie doet zich onder andere voor wanneer in een OW-besluit met maatwerkregels wordt afgeweken van regels uit een AMvB of een omgevingsverordening, maar ook wanneer in het OW-besluit zelf algemene regels staan waarvan voor een bepaalde locatie of een bepaald onderwerp met een specifieke regel een afwijkmogelijkheid wordt geboden.

De betekenis van de kwalificaties is als volgt:

- Afwijking: De ene regel is een vervanging van de andere regel. Een voorbeeld: onder bepaalde voorwaarden kan een omgevingsplan een regel bevatten die de Rijks- of provinciale regel over hetzelfde aspect vervangt, zoals de omgevingswaarde die in het omgevingsplan een hogere of juist lagere waarde krijgt dan in AMvB of omgevingsverordening.
- Aanvulling: Naast de ene regel wordt een andere regel gesteld. In het omgevingsplan kan bijvoorbeeld, naast de omgevingswaarde die Rijk of provincie heeft gesteld, een andere omgevingswaarde worden gesteld voor hetzelfde aspect van de fysieke leefomgeving. Een voorbeeld: de provincie geeft een omgevingswaarde voor stof x in de buitenlucht en geeft aan dat bij omgevingsplan aanvullende omgevingswaarden voor de buitenlucht kunnen

worden gesteld. Een gemeentebestuur kan dan een omgevingswaarde voor stof y in de buitenlucht vaststellen.

- Uitzondering: In de ene regel wordt een uitzondering gemaakt op dat wat in een andere regel is bepaald. Een voorbeeld is een regel waarin is bepaald dat het is verboden om bepaalde activiteiten te verrichten zonder vergunning; in een andere regel wordt een uitzondering op deze vergunningplicht gemaakt, bijvoorbeeld voor ondergeschikte vormen van die activiteit.

Het is mogelijk om te volstaan met een tekstuele weergave van de relatie, maar de relatie kan ook door middel van een annotatie gelegd worden. Het model bevat namelijk een annotatiesystematiek voor het leggen van een relatie van een specifieke regel naar de regel waarop de specifieke regel een uitzondering, aanvulling of afwijking is. Het is aan de opsteller van de AMvB en MR om een keuze te maken tussen een tekstuele vermelding van de relatie en een annotatie van de relatie.

De annotatie is met name belangrijk om een relatie te leggen tussen regels die zich op verschillende plaatsen in dan wel buiten de AMvB en MR bevinden. De annotatie is niet nodig (maar uiteraard wel mogelijk) als bijvoorbeeld in één artikel zowel de hoofdregel als alle uitzonderingen op die hoofdregel staan. In dergelijke gevallen volstaat een tekstuele vermelding van de relatie.

Bij het annoteren van Relatiekwalificatie wordt de richting van de relatie vanzelf bepaald doordat de annotatie wordt toegevoegd aan de regel waarin de afwijking, aanvulling of uitzondering is geformuleerd. In de annotatie wordt het ID vermeld van de regel waarop de bijzondere regel een verbijzondering is.

5.8.10.2 Norm

Voor de annotatie Relatiekwalificatie zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Relatiekwalificatie: de naam van de gekwalificeerde relatie. Relatiekwalificatie wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst
- ReferentieID: De identificatie van de regel (de 'bronregel') waarop de verbijzonderende regel een afwijking, aanvulling of uitzondering is. Deze identificatie bestaat uit de "workIdentifier" van de regel waarnaar de relatie wordt gelegd. De "workIdentifier" is een unieke Identifier die is opgebouwd volgens de standaard Akoma Ntoso Naming Convention.

5.8.11 Verwijzingen

5.8.11.1 Toelichting

Een tekstelement kan een verwijzing naar een ander tekstelement of ander document bevatten. Voorbeelden hiervan zijn:

- De verwijzing vanuit een begrip in een regel naar de begripsbepaling waarin dat begrip wordt gedefinieerd;
- De verwijzing vanuit een regel met een open norm naar de beleidsregel waarin algemene regels zijn opgenomen over de toepassing van die open norm;
- De verwijzing vanuit een artikel in de regeltekst naar de artikelsgewijze toelichting op dat artikel (en vice versa);
- De verwijzing vanuit een regel naar een wettelijke bepaling.

Het gaat hier om een simpele verwijzing; de verhouding tussen het ene tekstelement en het andere tekstelement of document is niet gekwalificeerd (zoals wel het geval is bij de Relaties die in de vorige subparagraaf zijn beschreven).

Het model maakt het mogelijk de hier bedoelde verwijzing te maken. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de generieke xml-elementen IntRef (voor verwijzingen tussen tekstelementen binnen een document) en ExtRef (voor verwijzingen naar (tekstelementen in) andere documenten). Een verwijzing kan gemaakt worden naar een tekstelement in de AMvB en MR zelf, maar ook naar (tekstelement in) een ander document.

Bij een verwijzing naar een ander document is aandacht nodig voor de formulering van de verwijzing. Een wijziging in het andere document zou onbedoeld kunnen leiden tot wijziging van de AMvB en MR zonder dat daar een besluit van het bevoegd gezag aan ten grondslag ligt. Een oplossing daarvoor kan liggen in het expliciet verwijzen naar een bepaalde versie van dat andere document, of meer algemeen naar de versie die geldig is op het moment van terinzagelegging van het ontwerpbesluit tot vaststelling of wijziging van de AMvB en MR dan wel het moment van inwerkingtreden van dat besluit.

Ten behoeve van de goede raadpleegbaarheid van de AMvB en MR wordt sterk aanbevolen om in ieder geval gebruik te maken van de verwijzing vanuit een begrip in een regel naar de begripsbepaling waarin dat begrip wordt gedefinieerd.

5.8.11.2 *Norm*

Voor het maken van de verwijzing wordt gebruik gemaakt van de generieke xml-elementen IntRef (voor de verwijzingen tussen tekstelementen binnen een document) en ExtRef (voor de verwijzing naar (tekstelementen in) een ander document). Feitelijk is dit geen vorm van annoteren.

5.8.12 *Regelkwalificatie*

5.8.12.1 *Toelichting*

Dit toepassingsprofiel maakt het mogelijk om alle denkbare soorten regels in de AMvB en MR op te nemen. Er zijn soorten regels die vaak in de AMvB en MR zullen voorkomen en vooral vaak geraadpleegd en bevraagd zullen worden. Dat wordt vergemakkelijkt als die veelgebruikte soorten regels een gemeenschappelijk kenmerk krijgen waardoor ze makkelijk te vinden zijn. Daarvoor wordt de annotatie regelkwalificatie gebruikt.

Regelkwalificatie is een annotatie die vastlegt tot welke soort een regel behoort. Regelkwalificatie zegt dus iets over de regel en niet over het inhoudelijke aspect waar de regel over gaat. Gebruik maken van deze annotatie vergroot de bevroegbaarheid van de regels. Voor regelkwalificatie geldt een limitatieve waardelijst. Voorbeelden zijn: instructieregel, kostenverhaalregel en informatieplicht. Uitgangspunt van de toepassingsprofielen is dat iedere regel die past in de systematiek van de Omgevingswet gesteld kan worden. Het is mogelijk dat er regels gesteld gaan worden van een soort die op voorhand nog niet was voorzien. Daarom is aan de waardelijst de waarde 'overig' toegevoegd. Deze waarde maakt het mogelijk om regels te stellen en te annoteren waarvoor nog geen bijpassende waarde in de waardelijst Regelkwalificatie is opgenomen. Daarnaast voorkomt deze waarde dat onduidelijk is of het bestuursorgaan er bewust voor heeft gekozen om in het geheel geen gebruik te maken van de annotatie Regelkwalificatie of dat noodgedwongen voor deze ene regel achterwege heeft moeten laten wegens het ontbreken van de juiste waarde.

Eén van de soorten regelkwalificatie is de instructieregel. De annotatie dat een regel een instructieregel is geeft de informatie dat de betreffende regel tot bestuursorganen is gericht en geen eenieder bindende werking heeft. Voor de bestuursorganen is het wenselijk dat door middel van deze annotatie duidelijk wordt of ze al dan niet iets met de instructieregel moeten doen. Onderscheidend criterium daarvoor is gevonden in het instrument waarvoor de instructieregel is bedoeld. Wanneer hiermee is vastgelegd dat een instructieregel voor het omgevingsplan is bedoeld, geldt deze -voor zover relevant- voor ieder bestuursorgaan dat het omgevingsplan kan vaststellen of wijzigen. Dus niet alleen voor de bestuursorganen van de gemeente, maar ook van het waterschap en het Rijk die door middel van een projectbesluit het omgevingsplan wijzigen. Er is een limitatieve waardelijst voor de eigenschap die vastlegt voor welk instrument de instructieregel is bedoeld. Wanneer daarbij wordt gekozen voor de waarde 'uitoefenen van taak of bevoegdheid' moet vervolgens nog de eigenschap normadressaat worden toegevoegd: het bestuursorgaan dat of de organisatie die de taak of de bevoegdheid waarover de instructieregel gaat moet uitvoeren. Ook voor normadressaat geldt een limitatieve waardelijst.

De meeste annotaties kunnen worden toegepast op het niveau van de Regeltekst en van de Juridische Regel. Dat geldt niet voor de annotatie Regelkwalificatie: die kan alleen worden toegepast op een Regeltekst, dus op het kleinste niveau van informatie: een artikel of een lid. Als een artikel geen leden heeft wordt de annotatie Regelkwalificatie aan het artikel gekoppeld. Als het artikel wel leden heeft, kan er gekozen worden: ieder lid heeft een annotatie Regelkwalificatie, of de annotatie Regelkwalificatie is aan het volledige artikel gekoppeld. Op deze manier worden er niet verschillende soorten juridische regels bij elkaar in één lid respectievelijk artikel geplaatst. Dit zorgt ervoor dat bij het bevragen van het omgevingsplan in DSO-LV de gebruiker die wil weten of er een vergunningplicht geldt voor een bepaalde activiteit ook de regels over de bevoegdheid van B&W om maatwerkvoorschriften te stellen gepresenteerd krijgt.

5.8.12.2 Norm

Voor de annotatie Regelkwalificatie zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Regelkwalificatie: de naam van de regelkwalificatie. Regelkwalificatie wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- InstructieregelVoorInstrument: het instrument waarvoor de instructieregel is bedoeld. InstructieregelVoorInstrument wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst. Deze eigenschap is verplicht wanneer Instructieregel is gekozen als waarde voor Regelkwalificatie.
- Normadressaat: het bestuursorgaan dat of de organisatie die de taak of de bevoegdheid waarover de instructieregel gaat moet uitvoeren. Normadressaat wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst. Deze eigenschap is verplicht wanneer 'uitoefening taken en bevoegdheden' is gekozen als waarde voor de eigenschap InstructieregelVoorInstrument.

Regelkwalificatie kan alleen worden toegepast op een regeltekst, d.w.z. op Artikel of Lid.

5.9 Standaardfrase als verbinding tussen regeltekst, werkingsgebied en waarden

Let op: onderstaande voorbeelden betreffen voorbeelden vanuit het omgevingsplan. In een latere versie van de TPOD worden deze voorbeelden aangepast aan de hand van voorbeelden uit de AMvB's. De systematiek is van overeenkomstige toepassing.

In OW-besluiten met regels zullen veel normen voorkomen die in verschillende gebieden verschillende waarden hebben, denk hierbij bijvoorbeeld aan maximum bouwhoogte in het omgevingsplan. Het is mogelijk om in de regeltekst van het OW-besluit voor iedere norm zoveel regels op te nemen als er gebieden zijn, dan wel als er waarden zijn die de norm kan aannemen. Figuur 3 laat een stukje regeltekst zien waarin deze systematiek is toegepast:

De maximum goothoogte van een bedrijfsgebouw is:

1. Industriestraat Gemeentestad even zijde: 9 meter;
2. Industriestraat Gemeentestad oneven zijde: 15 meter;
3. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 1, 3, 5, 18: 6 meter;
4. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 7, 9: 18 meter;
5. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 2, 4, 6, 19: 4 meter;
6. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 8, 10: 7 meter;
7. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 11, 12, 15, 20: 5 meter;
8. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 13, 14, 16, 17: 7 meter.

De maximum bouwhoogte van een bedrijfsgebouw is:

1. Industriestraat Gemeentestad even zijde: 12 meter;
2. Industriestraat Gemeentestad oneven zijde: 18 meter;
3. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 1, 3, 5, 18: 8 meter;
4. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 7, 9: 21 meter;
5. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 2, 4, 6, 19: 7 meter;
6. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 8, 10: 10 meter;
7. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 11, 12, 15, 20: 9 meter;
8. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 13, 14, 16, 17: 7 meter;

Figuur 3 Beschrijving van de gebieden waar de norm geldt én de waarden zijn in de regeltekst opgenomen

Om de leesbaarheid en raadpleegbaarheid te vergroten is het ook mogelijk om de Locaties waar regels gelden en de waarden die normen op de verschillende Locaties hebben, op een kaartbeeld weer te geven.

Voor die tweede methode biedt het model de mogelijkheid om de norm zodanig te formuleren dat deze voor de mens leesbaar en begrijpelijk is én de verbinding legt met het werkingsgebied en alle waarden die de betreffende norm op de afzonderlijke locaties van het werkingsgebied heeft. Hiertoe wordt in de norm een standaardfrase opgenomen. De standaardfrase is een in algemene bewoording geformuleerde verwijzing naar het werkingsgebied. Het presentatiemodel zorgt er vervolgens voor dat de waarden voor de betreffende norm op een kaartbeeld wordt getoond. Zoals in de paragrafen over de annotaties omgevingswaarde en omgevingsnorm is aangegeven kunnen de waarden numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven. Het presentatiemodel maakt van beide het weergegeven mogelijk.

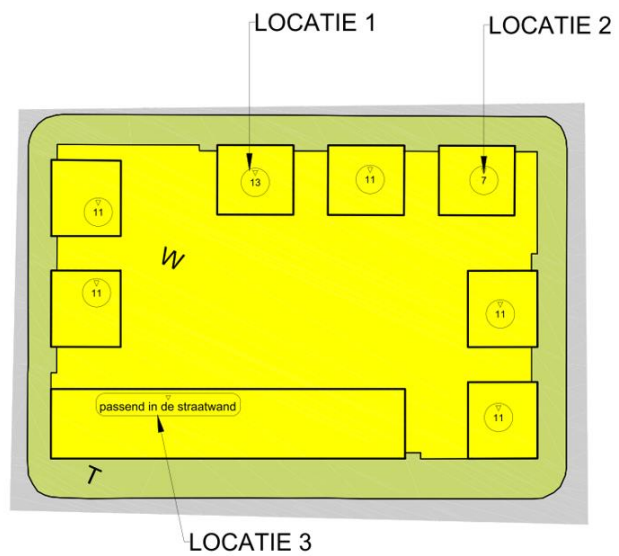
Een voorbeeld van een norm met een standaardfrase die in het omgevingsplan kan voorkomen: "De maximum bouwhoogte van een woning is *de ter plaatse van het werkingsgebied 'maximum bouwhoogte woning' bepaalde waarde*." In dit voorbeeld is de standaardfrase in cursieve tekst aangegeven. Afhankelijk van de plaats die wordt geraadpleegd, wordt de op die plaats geldende waarde op het kaartbeeld getoond. Bijvoorbeeld:

- Resultaat van bevraging van gebied 1: De waarde 13 meter wordt op de kaart weergegeven.
- Resultaat van bevraging van gebied 2: De waarde 7 meter wordt op de kaart weergegeven.
- Resultaat van bevraging van gebied 3: De waarde 'passend in de straatwand' wordt op de kaart weergegeven.

- Et cetera.

De maximum bouwhoogte van een woning is
de ter plaatse van het werkingsgebied
'maximum bouwhoogte woning' bepaalde
waarde.

Figuur 4   Standaardfrase en weergave waarden van een norm op kaart

6 Presentatiemodel toegepast op de AMvB en MR

De inhoud van een OW-besluit dient niet alleen machine leesbaar te worden aangeboden, kenbaarheid van het besluit en een voor de mens te interpreteren weergave is noodzakelijk. Uitgangspunt is dat de raadpleger de regels/teksten en corresponderende werkingsgebieden overzichtelijk kan interpreteren. De inhoud van een OW-besluit dient dus ook mens leesbaar te worden aangeboden.

Het presentatiemodel richt zich op de mensleesbare vorm van het presenteren. Onder presenteren wordt verstaan; het weergeven, verbeelden, visualiseren van de inhoud van een besluit in een voor gedefinieerde vorm (gebruik van symbolen, kleur, lijndikte, arcering karakterset) conform een afgesproken standaard. Het presentatiemodel beschrijft daarbij de wijze van presentatie van tekst, geometrie van werkingsgebieden (als informatieobject vastgelegd) en annotaties.

6.1 Principes van functioneel verbeelden

Bij de weergave van het besluit hanteren we het principe van 'functioneel verbeelden'. Daarmee bedoelen we dat de weergave van besluiten, de informatie die vastgelegd is in het besluit, goed zichtbaar moet maken. Het presentatiemodel wil grote complexiteit voorkomen en toch de nodige flexibiliteit bieden in vormgeving. Het presentatiemodel stelt eisen die de eenduidige weergave van deze informatie mogelijk maken. Dit zijn eisen zoals de relatieve grootte van het lettertype van onderdelen ten opzichte van elkaar. Het presentatiemodel gaat niet over de stijl, zoals de exacte korpsgrootte van het lettertype, regelafstand of opmaakstijl van het publicatieblad.

6.2 Presentatie van tekst

Het principe van verbeelden van tekst is generiek. Er is echter voor de weergave een onderscheid tussen documenten met regelteksten en documenten met vrijere teksten; het verschil zit in de aan- of afwezigheid van een hiërarchische structuur.

6.2.1 *Presentatie van tekst met vaste tekststructuur*

Voor de presentatie van OW-besluiten is de tekststructuur van de tekstelementen van belang, zie paragraaf 5.6.

Tekstelementen van het OW-besluit beschikken over een kop. Een Kop bevat de volgende Kop-elementen:

- Label: de tekstuele aanduiding van het type van het tekstelement
- Nummer: de unieke, numerieke aanduiding van het tekstelement
- Opschrift: de tekstuele aanduiding van het tekstelement, waarmee de inhoud van het onderdeel beknopt wordt aangeduid.
- Koppen (opschriften) van de tekstelementen moeten onderscheiden worden via opmaak op zodanige wijze dat duidelijk is dat het om een kop gaat.

Binnen de toepassingsprofielen van de verschillende OW-besluiten worden de beperkingen vastgelegd voor de volgorde van de tekstelementen. De weergaveregels binnen het toepassingsprofiel zullen de tekststructuur reflecteren door vast te leggen dat de volgorde van

groot naar klein gelijk is aan de volgorde die voorgeschreven wordt door Aanwijzing 3.56 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Deze volgorde wordt uitgedrukt in relatieve groottes ten opzichte van het kleinste element en dient ook gehanteerd te worden bij de opmaak van tekst (korpsgrootte van het lettertype) die aan een gebruiker wordt getoond. De weergave van een hoofdstukkop is groter dan de weergave van een paragraafkop.

6.2.2 *Presentatie van tekst voor OW-besluiten zonder regels*

Voor OW-besluiten zonder regels zal de structuur vrijer zijn. De weergaveregels zullen hierdoor ook beperkter zijn.

De vrije tekst heeft als eigenschap dat er maar één structuurelement is: de divisie. Het principe met uitdrukken in relatieve groottes ten opzichte van het kleinste element wordt wel gehanteerd voor teksten met een vrijere structuur door gebruik maken van het feit dat elementen genest zijn.

De functionele weergave zegt dan iets over een nulpunt (hoogste niveau of laagste niveau) en alle andere regels doen een relatieve uitspraak ten opzichte van het element waarbinnen ze voor komen.

6.3 **Presentatie van geometrie van (werkings-)gebieden**

Alle regels (tekstfragmenten) in een OW-besluit zijn via het attribuut werkingsgebied gekoppeld aan het gebied (exacte geometrische begrenzing) waar ze van toepassing zijn. Zie ook paragraaf 5.7 over de werkingsgebieden. Ieder tekstfragment is gekoppeld aan één werkingsgebied. Een werkingsgebied heet in het model Locatie.

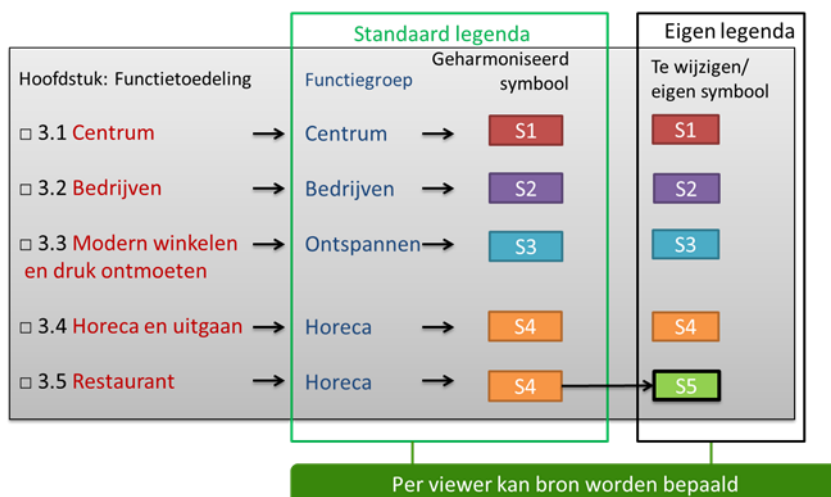
Ook werkingsgebieden moeten op een mensleesbare wijze gepresenteerd kunnen worden (in een digitale viewer). Het uitgangspunt voor de weergave van objecten met een geometrie is dat de inhoudelijke waarde van het object (zoals bijvoorbeeld een functie, een onderwerp of een norm), bepaalt met welke symboliek (kleur/arcering) een werkingsgebied wordt weergegeven.

Het presentatiemodel bedient twee mogelijkheden om de informatieobjecten weer te geven (in een digitale viewer).

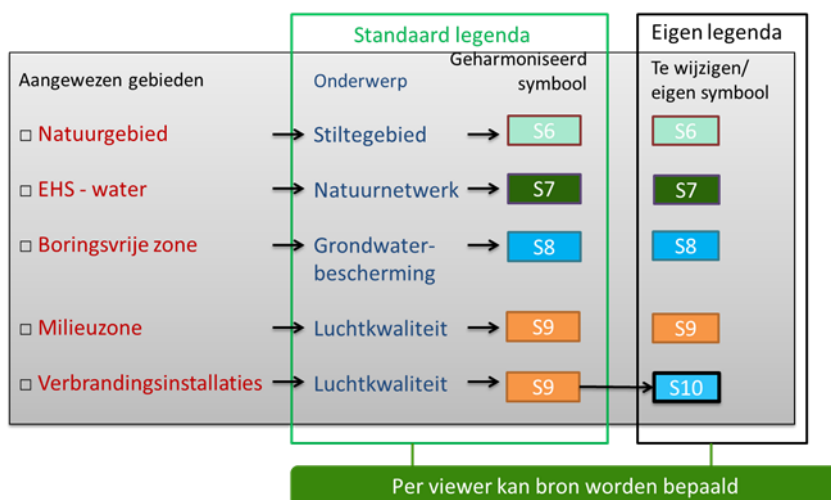
- Symbolisatie op basis van een afgesproken standaard symbolisatie.
- Een eigen symbolisatie die afwijkt van de standaard symbolisatie.

In een toepassingsprofiel van de OW-besluiten wordt bepaald welke werkingsgebieden er van toepassing zijn in dat type OW-besluit en er wordt ook in geregeld op basis van welke eigenschappen (annotaties) van deze gebieden, de werkingsgebieden gepresenteerd zullen worden in een kaart of viewer.

Voor elke TPOD worden afspraken gemaakt over standaardsymbolisatie. Hiermee wordt bedoeld dat er afspraken worden gemaakt over een vaste symbolisatie van vergelijkbare geo-objecten. In Figuur 5 en Figuur 6 wordt dit geïllustreerd binnen de eerste box.

Figuur 5 Voorbeeld van het kenmerk Functiegroep uit een Omgevingsplan

Figuur 6 Voorbeeld van het kenmerk Onderwerp uit de Omgevingsverordening

Figuur 5 illustreert de functietoedeling binnen een omgevingsplan. De functietoedeling in dit voorbeeld kent een vijftal Functies. Deze zijn geannoteerd als Functie en hebben een Functiegroep meegekregen.

In dit voorbeeld is Functiegroep een mogelijkheid om de vergelijkbaarheid van de weergave aan te koppelen. De Functiegroep kent een waarde, deze waarde is gestandaardiseerd; dat wil zeggen dat er afspraken over zijn gemaakt en de mogelijke waarde is gelimiteerd. Aan die waarde voor Functiegroep kan een standaard (afgesproken) symbolisatie worden gekoppeld. Dat betekent dat die koppeling tussen de waarde voor de Functiegroep gekoppeld is aan een standaard weergave uit een symbolenbibliotheek. Door het toewijzen van de Functiegroep, wordt de presentatie van het object dan standaard geregeld.

In Figuur 5 is het voorbeeld uitgewerkt waarbij de 'Functiegroep horeca' altijd (standaard) oranje wordt weergegeven,

Het hanteren van een standaard symbolisatie biedt vooral mogelijkheden om geüniformeerde weergave te genereren, bijvoorbeeld voor een landelijk overzicht. Het biedt ook voordelen voor eenvoud in beheer en het komt de leesbaarheid van de kaart ten goede en het aantal mogelijkheden wordt gelimiteerd.

Het presentatiemodel biedt echter nog een tweede mogelijkheid om werkingsgebieden weer te geven; namelijk door een eigen symbolisatie mee te geven. De opsteller kan hierdoor de keuze maken (bewust) af te wijken van een standaard symbolisatie. In het voorbeeld van Figuur 5 wordt de symbolisatie van het restaurant, dat wel onder de Functiegroep horeca valt, niet (standaard) oranje maar groen weergegeven. Deze systematiek is tevens te hanteren voor werkingsgebieden waarvoor geen symbolisatie afspraken zijn gemaakt.

Symbol

De weergave wordt uiteindelijk via de symbolisatie vastgelegd in een symboolkenmerk. Feitelijk is het Symbool ook een kenmerk. Deze vorm van annotaties is te vergelijken met een waarde uit een symbolenbibliotheek die meegegeven wordt. De symbolenbibliotheek is te vinden in het 'presentatie model'.

6.4 Uitwerking Presentatiemodel voor AMvB en MR

In hoofdstuk 5 zijn de systematiek van annoteren en de te gebruiken annotaties beschreven. Daar is ook aangegeven dat een aantal annotaties (en hun eigenschappen) een rol speelt bij de weergave van werkingsgebieden op een kaartbeeld. In Tabel 7 is per OW-besluit weergegeven voor welke annotaties dat het geval is.

Tabel 7 Annotaties die zorgen voor de weergave op een kaartbeeld

		Omgevingsplan AMvB MR	Omgevingsverordening Waterschapsverordening	Omgevingsvisie Projectbesluit	Gewijzigde regels O-plan
OW-besluit structuur	Regelingstructuur	X	X	X	X
	Divisiestructuur			X	X
Annotaties	Omgevingsnorm	X	X	X	X
	Activiteit	X	X	X	X
	Onderwerp	X	X	X	X
	Functie	X	X		X
	Omgevingswaarde	X	X		X
	Beperkingengebied	X	X	X	X

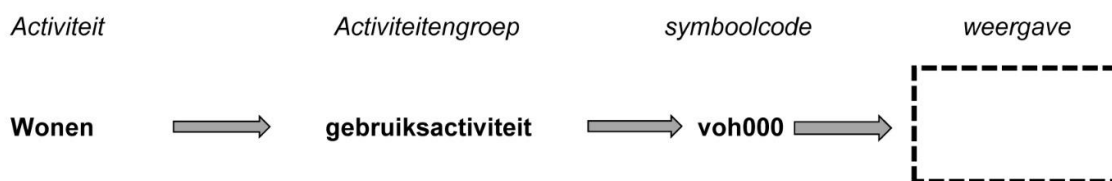
De volgende paragrafen laten door middel van voorbeelden zien hoe de annotaties zorgen voor de weergave op het kaartbeeld.

6.4.1

Activiteit

De annotatie Activiteit maakt een activiteitgerichte bevraging van regels in het DSO mogelijk. Deze annotatie kent een aantal eigenschappen. De eigenschap Activiteitengroep zorgt er voor dat de werkingsgebieden van een bepaalde groep activiteiten worden weergegeven op een kaartbeeld. Activiteitengroep kan worden gekozen uit een limitatieve waardelijst.

Een voorbeeld van een activiteit is Wonen. De activiteit Wonen behoort tot de Activiteitengroep Gebruiksactiviteit, één van de waarden van de waardelijst Activiteitengroep. Wanneer regels over de activiteit Wonen worden geannoteerd met de Activiteitengroep Gebruiksactiviteit zorgt de symboolcode van deze Activiteitengroep voor weergave van een transparant vlak begrensd met een middeldikke onderbroken lijn zoals weer gegeven in Figuur 7.

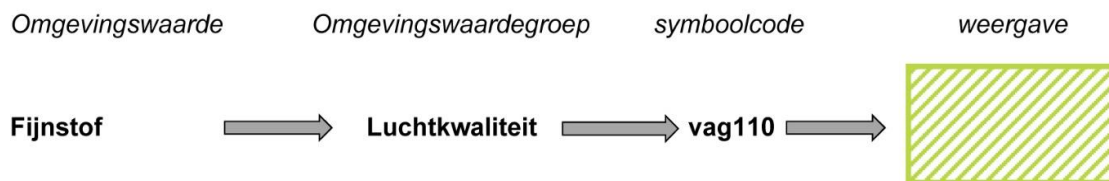

Figuur 7 Voorbeeldweergave Activiteitengroep

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van activiteiten die behoren tot de Activiteitengroep Gebruiksactiviteit door middel van de annotatie-eigenschap Activiteitengroep en de waarde Gebruiksactiviteit met een transparant vlak en een begrenzing bestaande uit een middeldikke onderbroken lijn op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 8.

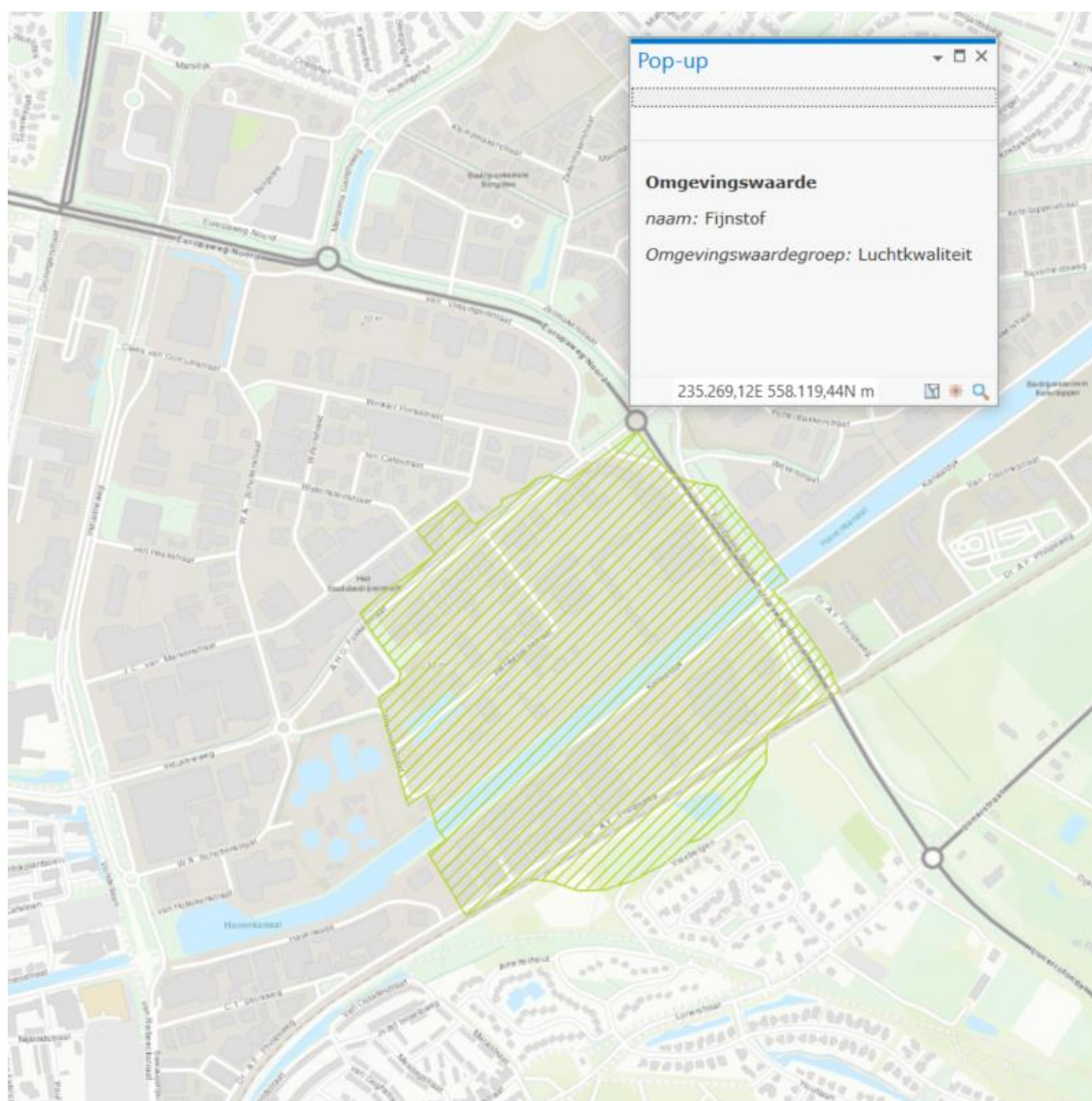
6.4.2 Omgevingswaarde

Een voorbeeld van een omgevingswaarde is Fijnstof. De omgevingswaarde Fijnstof behoort tot de Omgevingswaardegroep Luchtkwaliteit, één van de waarden van de waardelijst Omgevingswaardegroep. Wanneer regels over de omgevingswaarde Fijnstof worden geannoteerd met de Omgevingswaardegroep Luchtkwaliteit zorgt de symboolcode van deze Omgevingswaardegroep voor weergave van een lichtgroene lijnarcering van linksonder naar rechtsboven zoals weer gegeven in Figuur 9.

Figuur 9 Voorbeeldweergave Omgevingswaardegroep

Door deze methodiek worden de werkinggebieden van omgevingswaarden die behoren tot de Omgevingswaardegroep Luchtkwaliteit door middel van de annotatie-eigenschap Omgevingswaardegroep en de waarde Luchtkwaliteit met een lichtgroene lijnarcering van linksonder naar rechtsboven op het kaartbeeld weergegeven; door de eigenschappen Waarde en Eenheid worden de waarden die de omgevingswaarde heeft per gebied op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 10.

Figuur 10 Voorbeeld weergave omgevingswaarde Fijnstof op kaartbeeld d.m.v. annotatie-eigenschap Omgevingswaardegroep, waarde Luchtkwaliteit en de eigenschappen Waarde en Eenheid

6.4.3 Omgevingsnorm

Omgevingsnorm is een annotatie die wordt gebruikt wanneer het gewenst is om in een OW-besluit normen (anders dan omgevingswaarden) voor verschillende gebieden in verschillende waarden uit te drukken en op een kaartbeeld weer te geven. De annotatie Omgevingsnorm maakt machine-leesbaar duidelijk dat een regel zo'n omgevingsnorm is. Deze annotatie kent een aantal eigenschappen.

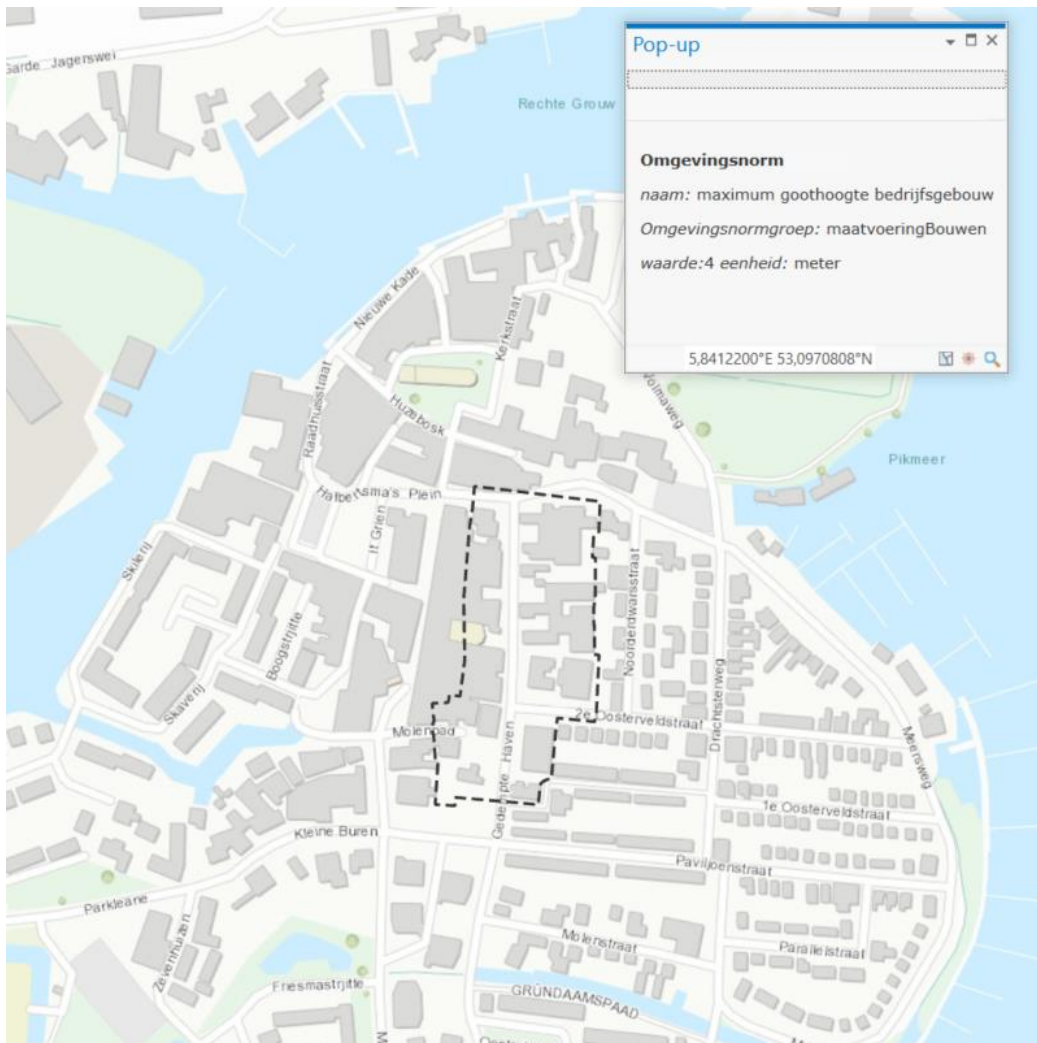
De eigenschap Omgevingsnormgroep maakt het mogelijk om de werkingsgebieden van een bepaalde groep omgevingsnormen op een kaartbeeld weer te geven. Voor Omgevingsnormgroep bestaat een uitbreidbare waardelijst. De eigenschappen Waarde en Eenheid zorgen er voor dat alle waarden die een specifieke omgevingsnorm in de verschillende gebieden heeft op een kaartbeeld worden weergegeven. De eigenschap Eenheid heeft een uitbreidbare waardelijst.

Een voorbeeld van een omgevingsnorm is 'maximum goothoogte bedrijfsgebouw'. De omgevingsnorm 'maximum goothoogte bedrijfsgebouw' behoort tot de Omgevingsnormgroep Maatvoering bouwwerken, één van de waarden van de waardelijst Omgevingsnormgroep. Wanneer regels over de omgevingsnorm 'maximum goothoogte bedrijfsgebouw' worden geannoteerd met de Omgevingsnormgroep Maatvoering bouwwerken zorgt de symboolcode van deze Omgevingsnormgroep voor weergave van een transparant vlak begrensd met een middeldikke onderbroken lijn zoals weer gegeven in Figuur 11.

Figuur 11 Voorbeeldweergave Omgevingsnormgroep

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van omgevingsnormen die behoren tot de Omgevingsnormgroep Maatvoering bouwwerken door middel van de annotatie-eigenschap Omgevingsnormgroep Maatvoering bouwwerken met een transparant vlak en een begrenzing bestaande uit een middeldikke onderbroken lijn op het kaartbeeld weergegeven; door de eigenschappen Waarde en Eenheid worden de waarden die de omgevingsnorm heeft per gebied op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 12.

Figuur 12 Voorbeeld weergave omgevingsnorm maximum goothoogte bedrijfsgebouwen op kaartbeeld d.m.v. annotatie-eigenschap Omgevingsnormgroep, waarde Maatvoering bouwwerken en de eigenschappen Waarde en Eenheid

6.4.4 Onderwerp

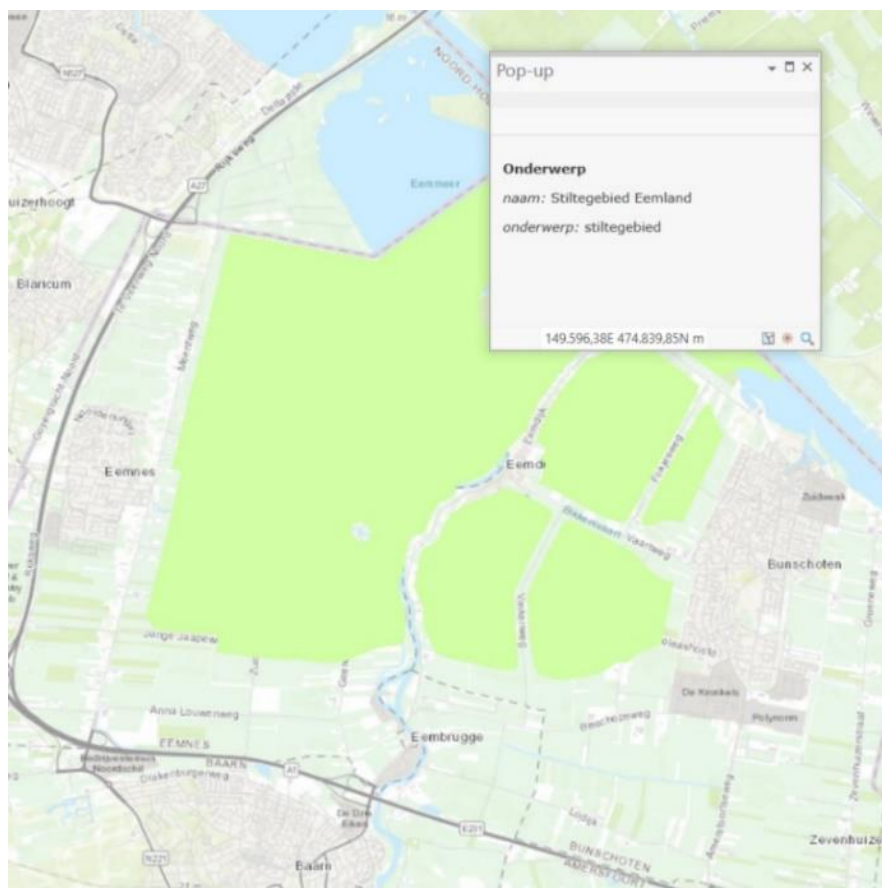
Onderwerp geeft een korte, inhoudelijke weergave van waar een onderdeel van het OW-besluit over gaat. Het doel van het toevoegen van de annotatie Onderwerp is verfijnder (dan Thema) aangeven waar een onderdeel van het OW-besluit over gaat. De annotatie Onderwerp zorgt er voor dat onderdelen met dezelfde Onderwerp-annotatie met dezelfde symboliek op een kaartbeeld worden weergegeven. Voor Onderwerp bestaat een uitbreidbare waarde-lijst.

Eén van de waarden van de waardelijst Onderwerp is Stillegebied. Wanneer regels over stillegebieden worden geannoteerd met het Onderwerp Stillegebied zorgt de symboolcode van dit onderwerp voor weergave met een lichtgroene kleur zoals weer gegeven in Figuur 13.

Figuur 13 Voorbeeldweergave Onderwerp

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van een stiltegebied door middel van de annotatie Onderwerp Stiltegebied met een lichtgroene kleur op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 14.

Figuur 14 Voorbeeld weergave Stiltegebied op kaartbeeld d.m.v. annotatie Onderwerp Stiltegebied

6.4.5 Beperkingengebied

De annotatie Beperkingengebied maakt machine-leesbaar duidelijk dat een regel gaat over een beperkingengebied als gedefinieerd in de Omgevingswet. Deze annotatie kent een aantal eigenschappen. De eigenschap Beperkingengebiedgroep zorgt er voor dat de werkingsgebieden van beperkingengebieden gegroepeerd worden weergegeven op een kaartbeeld. Voor Beperkingengebiedgroep bestaat een limitatieve waardelijst.

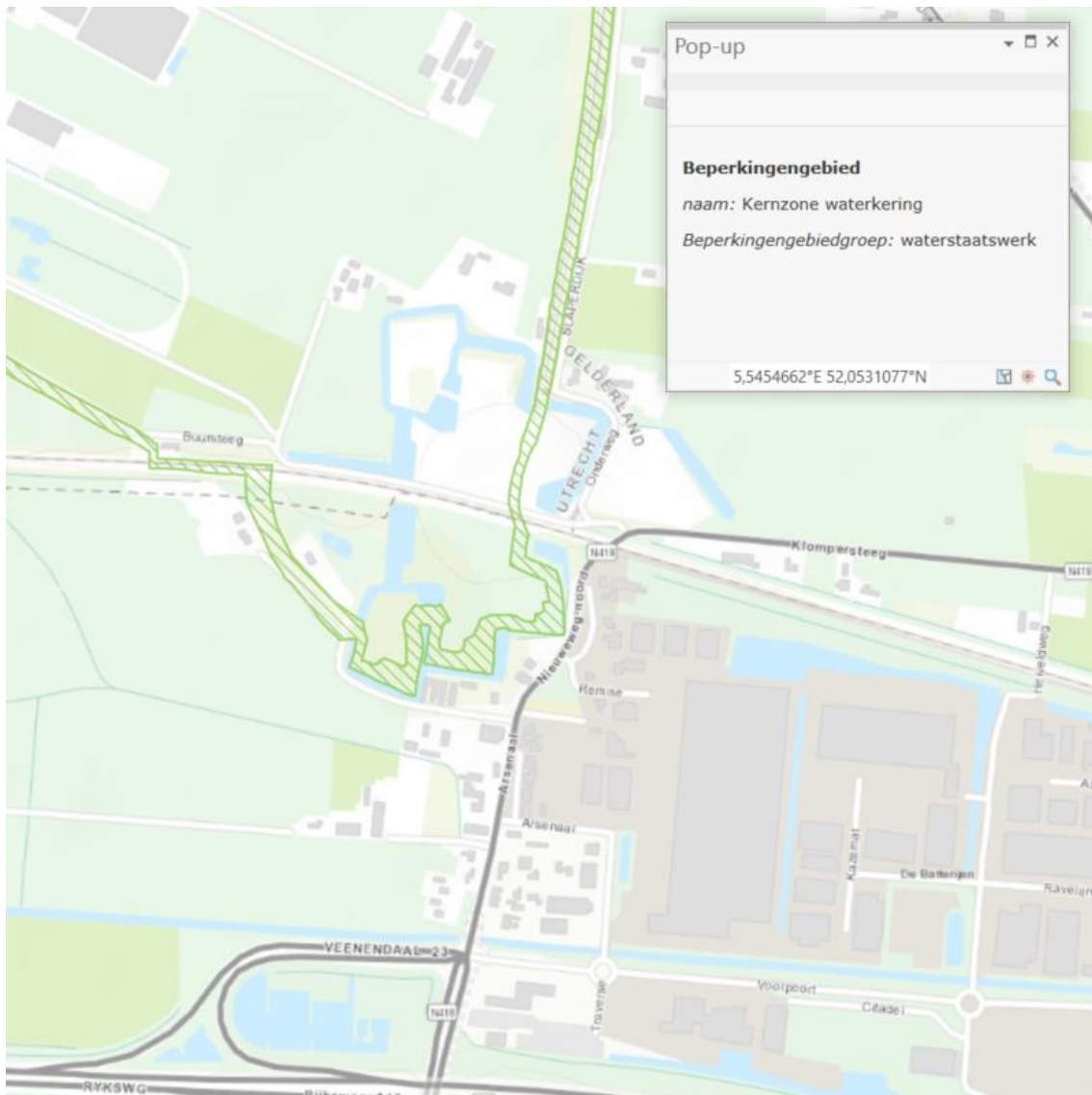
Een voorbeeld van een beperkingengebied is kernzone waterkering. Het beperkingengebied kernzone waterkering behoort tot de Beperkingengebiedgroep Waterstaatswerk, één van de waarden van de waardelijst Beperkingengebiedgroep. Wanneer regels over het beperkingen-

gebied kernzone waterkering worden geannoteerd met de Beperkingengebiedgroep Waterstaatswerk zorgt de symboolcode van deze Beperkingengebiedgroep voor weergave van een middengroene lijnarcering van linksboven naar rechtsonder zoals weer gegeven in Figuur 15.

Figuur 15 Voorbeeldweergave Beperkingengebiedgroep

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van beperkingengebieden die behoren tot de Beperkingengebiedgroep Waterstaatswerk door middel van de annotatie-eigenschap Beperkingengebiedgroep en de waarde Waterstaatswerk met een middengroene lijnarcering van linksboven naar rechtsonder op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 16.

Figuur 16 Voorbeeld weergave beperkingengebied kernzone waterkering op kaartbeeld d.m.v. annotatie-eigenschap Beperkingengebiedgroep en de waarde Waterstaatswerk

6.5 Kaartillustraties

Binnen de webvariant van een besluit kunnen één of meerdere ondersteunende kaartillustraties worden geplaatst om de inhoud van de informatieobjecten kenbaar te maken. De opsteller van het OW-besluit bepaalt de positie in de regel-, beleids- of visietekst en selecteert welke geo-informatieobjecten in de kaartillustratie worden opgenomen.

Deze kaartillustratie is een presentatievorm in de regel-, beleids- of visietekst waarin één of meerdere geo-informatieobjecten in relatie tot elkaar gepresenteerd kunnen worden. Dit samengestelde kaartbeeld moet wel correct zijn en gegenereerd zijn uit geo-informatieobjecten, maar is illustratief en is géén formeel onderdeel van het besluit. Boven het kaartbeeld dient duidelijk gemaakt te worden dat het slechts een illustratie is. De afbeelding krijgt een standaardopschrift waarin de verbeelde geo-informatieobjecten zijn geduid.

7 Openstaande vragen en issues

Vraag/ Issue	Omschrijving
1	Omdat consolidatie plaatsvindt na inwerkingtreding van een regel, kan er een tijdsperiode bestaan waarin een raadpleger geen gebruikersvriendelijke manier heeft om, na bekendmaking/ publicatie, na te gaan welke wijzigingen in de regelgeving in de toekomst plaats zullen vinden. Dit probleem is onderkend; er wordt gewerkt aan een softwarematige oplossing hiervoor.
2	[voorheen discussiepunt 1 in v0.75] De exacte puzzelstukken van het TPOD en Toepasbare regels, hoe deze concreet in elkaar sluiten zodat er integere en logische informatie ontsloten kan worden door een raadpleger, dient nog uitgewerkt te worden.
3	Het Rijk wenst de mogelijkheid te hebben verder te gaan dan de limiet tot en met subsubparagraaf. Dit vanwege regels waar nog niet op geanticipeerd kan worden of deze limiet werkbaar is.
4	[voorheen discussiepunt 16 in v0.75] Elk begrip dat uit de catalogus als eigenschap is gebruikt in een OW-besluit, moet terugkomen in de letterlijke begripsbepaling in het OW-besluit zelf. Dit om afhankelijkheden met een extern punt zoals de catalogus te voorkomen.
4.1	Er dient geanalyseerd te worden of een context-specifiek begrip als begripsbepaling buiten HS 1 kan worden opgenomen.
5	[voorheen discussiepunt 12 in v0.75] Er dient nog uitgezocht te worden hoe een wijziging van de procedurestatus van een OW-besluit wordt verwerkt in de LVBB.
6	Er dient geanalyseerd te worden welke plek de "maatschappelijke functie" in de standaard dient te krijgen model (hoort alleen bij oppervlaktewaterlichamen).
7	Er dient geanalyseerd te worden welke plek de "gebruiksfunctie" in de standaard dient te krijgen model (hoort alleen bij bouwwerken). Een gebruiksfunctie mag niet gelijkgesteld worden aan een activiteit.
8	Er dient nagegaan te worden of aanvullende aanduidingen van een gebied zoals "reserveringsgebied" expliciet in het model dienen te worden opgenomen.
9	De feedback van het Rijk op de waardelijsten dient in het algemeen verwerkt te worden.
10	<p>Wat is het issue: In het toepassingsprofiel ontbreekt een stapsgewijze omschrijving van de "aanwijzing van een gebied" bij AMvB en vervolgens de begrenzing van een gebied bij ministeriële regeling.</p> <p>Wat is de eis: Het koppelen van geo-informatieobjecten wel een belangrijk deel van het besluit bevatten, maar niet door een mens te lezen zijn, moet het stappenplan klip en klaar zijn.</p> <p>Wat is de impact als het issue niet wordt verwerkt: bepalingen die niet zijn gekoppeld aan een werkingsgebieden worden dan slecht ontsloten in het DSO.</p>
11	Er dient bepaald te worden of een omgevingsplanactiviteit in de standaard een plek dient te krijgen, zo ja, welke plek dat is.

12	Het beperkingengebied moet onder de juiste plek ondergebracht worden binnen bredere gebiedstyperingen zoals functionele typering van gebieden en aan kenmerken zoals kwetsbaarheid, gevoeligheid en evt andere kenmerken. Er zijn meer werkingsgebieden dan alleen beperkingengebieden.
13	<p>Wat is het issue: Geometrie kan nu alleen een vlak zijn.</p> <p>Wat is de eis: Geometrie moet ook een lijn of punt kunnen zijn.</p> <p>Wat is de impact als het issue niet wordt verwerkt: uit het TPOD blijkt dat STOP niet de juridische systematiek voor niet-primaire waterkeringen (lijnen) en geluid-productieplafonds (punten) ondersteunt.</p>
14	<p>Wat is het issue: de standaard laat complexe wiskundige formules alleen toe als afbeelding.</p> <p>Wat is de eis: Complexe wiskundige formules moeten als individueel herkenbare leestekens kunnen worden opgenomen.</p> <p>Wat is de impact als het issue niet wordt verwerkt: de beoogde efficiëntieverbetering met het DSO op lange termijn wordt niet bereikt als wiskundige formules kunnen niet worden gekoppeld aan gegevensbestanden.</p>
15	De wens is meet- en rekenvoorschriften als annotatie van regelkwalificatie te zien ipv als een begripsbepaling. Een annotatie maakt het mogelijk om bij een regel gericht de bijbehorende meet- en rekenvoorschriften op te vragen ipv via een algemene verwijzing.
16	<p>Er dient nagegaan te worden of de behoefte bestaat om eigenschappen van omgevingsnorm en omgevingswaarde uit te breiden met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - typeringen zoals emissie, immissie, etc. - de aard van de norm expliciet te maken (bijv. maximum, minimum, gemiddelde, mediaan, onder- en bovengrens, etc). - individuele attributen voor elementen van de eenheid (ipv 1 attribuut "eenheid" waarin ook de grootheid staat, een splitsing maken in de eenheid enerzijds en grootheid anderzijds).

8 Bijlagen

Bijlage 1 Ontwerpkeuzen

De volgende ontwerpkeuzen zijn gemaakt bij het opstellen van het OW-besluit. Ontwerpkeuzen worden continue afgestemd met het werkveld en kunnen derhalve wijzigen. Ontwerpkeuzen geven een aanzet tot een oplossingsrichting incl. rationale voor die specifieke oplossingsrichting.

1. Dit TPOD is gebaseerd op de AMvB's binnen het stelsel van de Omgevingswet en op de Omgevingsregeling als specifieke Ministeriële Regeling.
2. Dit TPOD kan niet gebruikt worden voor AMvB's en Ministeriële Regelingen uit andere domeinen dan gerelateerd aan de Omgevingswet. Daarentegen biedt STOP de generieke (basis) borging voor de bestuurlijke instrumenten AMvB en Ministeriële Regeling in andere domeinen dan het stelsel van de Omgevingswet.
3. Dit TPOD is gebaseerd op de situatie dat er 4 AMvB's (BKL, BAL, BBL, Omgevingsbesluit) en 1 Ministeriële Regeling bestaan binnen het stelsel van de Omgevingswet inclusief meerdere bijbehorende aanvullings- en invoeringsregelingen.
4. Bij de analyse van TPOD is geen rekening gehouden met evt. toekomstige, geheel nieuwe AMvB's of geheel nieuwe Ministeriële Regelingen -als vastgesteld besluit- binnen het stelsel van de Omgevingswet als deze compleet nieuwe domein-informatie bevatten.
5. In AMvB worden werkingsgebieden in woorden beschreven, in de MR worden die werkingsgebieden aangewezen begrensd. De werkingsgebieden in de AMvB worden getoond vanuit de MR. Indien er (nog) geen MR beschikbaar is, wordt de begrenzing gebruikt die voor het bevoegde gezag geldt.
6. Het TPOD zal uitzonderingen/condities mogelijk maken, dit is/wordt o.a. uitgewerkt op het niveau van IMOP/IMTP.
7. Automatische controle bij het opstellen van een verordening en het opnemen van een afwijkende omgevingswaarde, waarbij automatisch gecontroleerd wordt of de afwijking is toegestaan volgens TPOD AMvB en overige OW-besluiten, is buiten scope.
8. De AMvB's staan toe dat een werkingsgebied niet in het OW-besluit zelf is begrensd, maar in een ander OW-besluit (nl de Ministeriële Regeling) of zelfs een andere regeling.
9. Geometrieën moeten vóór aanlevering aan de LVBB zijn begrensd. Het DSO zal geen buffer-berekeningsfuncties bevatten waarmee aan de hand van een straal het werkingsgebied "live" bij raadpleging berekend wordt.
10. Een "buffer berekenings-functie" is met het werkveld besproken in het kader van regels voor installaties (oorsprong Mijnbouwwet) en regels voor buisleidingen naast leidingen.
11. Een locatiegroep binnen een locatiegroep is *niet meer* mogelijk. Rationale hiervoor is dat dit alleen beheersmatige doeleinden dient voor de bronhouder, terwijl dit de complexiteit van de standaard doet toenemen.
12. Voor een werkingsgebied dat als onderstaand (of op soortgelijke manier) is beschreven hoeft niet per se de afgemeten gebieden als werkingsgebied gekoppeld te worden. Er kan ook gekozen worden voor een groter of grover werkingsgebied, waarbij een deel van de onderzoekslast verlegd wordt naar de raadpleger. Dit zal in sommige gevallen betekenen dat het gebied van het gehele besluit gekoppeld wordt aan het tekstelement dat op een dergelijke manier is opgesteld.

13. "...omgevingswaarden ... gelden op locaties met een oppervlakte van ten minste 1.000 km² die gelegen zijn op een afstand van ten minste 20 km van een bij ministeriële regeling aangewezen agglomeratie of op een afstand van ten minste 5 km van andere locaties met bebouwing, van milieubelastende activiteiten, van autosnelwegen of autowegen waarvan per dag meer dan 50.000 motorvoertuigen gebruik maken."
14. Er wordt geen andere benaming voor omgevingsnorm opgenomen. In de praktijkrichtlijn wordt het exacte verschil tussen omgevingswaarde en omgevingsnorm toegelicht (term omgevingsnorm of term normwaarde wordt niet vervangen met term normgegeven)
15. De uitleg over welke keuzes te maken omtrent opdeling geometrieën in losse informatieobjecten of opnemen in één informatieobject wordt opgenomen in praktijkrichtlijnen/ modelleringsrichtlijn
16. Hoe wordt omgegaan met versienummers wordt in het kader van de LVBB bepaald.
17. Het werkveld heeft een functionele wens om wijzigingen en aanvullingen aan te brengen in annotaties (als deze niet in een informatieobject zijn opgenomen), zonder dat er een formeel besluitvormingsprocedure wordt doorlopen. Omdat deze wens ingewilligd lijkt te worden, is dit punt verplaatst van de open issues naar ontwerpkeuzen.
18. Er is 1 TPOD voor zowel AMvB als MR. Nader te bepalen business rules zorgen voor het onderscheid in alle relevante onderdelen als deze exclusief voor of de AMvB's of de MR gelden.
19. Er is voor gekozen om "toepassingsbereik" toch op te nemen in de standaard, als waardelijst voor Regelkwalificatie.

Bijlage 2 Toelichting op hoofdlijnen van STOP en IMOP

Modellering

In het kort bestaat het model uit objecttypen, annotaties en waardenlijsten waarmee een OW-besluit verrijkt kan worden. De annotaties binnen een OW-besluit zorgen voor de machineleesbaarheid. Het bovenliggende STOP-model beschrijft hoe deze annotaties (subject, eigenschap en waarde) in het model passen. Deze annotatie is gekoppeld aan de tekst en het werkingsgebied. Hierdoor kunnen de verschillende waarden van een normerende regel verbonden worden met verschillende werkingsgebieden.

Verklaring model

De bovenstaande abstracte beschrijving van het model wordt gevisualiseerd in UML klassediagrammen in Bijlage 3. Individuele elementen in het model (die voor de scope van dit document objecttypen genoemd zijn) worden in meer detail toegelicht in de objectcatalogus (STOP/TPOD vocabulaire). Het gebruik van UML-klassediagrammen en het gebruik van de termen objecttype/ objectcatalogus dienen niet vanuit een software-implementatie perspectief geïnterpreteerd te worden. Daarentegen zijn deze een ondersteuningsmiddel om het toepassingsprofiel voor de OW-besluiten en de inhoud en structuur ervan, beter te begrijpen. De diagrammen, de objecttypen daarin en de objectcatalogus tonen:

- Wat de mogelijkheden zijn om een OW-besluit te verrijken met annotaties (die ervoor zorgen dat het OW-besluit machine leesbaar en op een standaard manier uitwisselbaar wordt).
- Welke elementen in OW-besluiten met annotaties verrijkt kunnen worden.
- Waaruit de annotaties kunnen bestaan in welk document/besluit (welke gegevens hierin kunnen voorkomen).

Een objecttype is een blok in de diagrammen, zoals OW-besluit. Van een objecttype kan informatie bijgehouden worden in eigenschappen, zoals datumVaststelling.

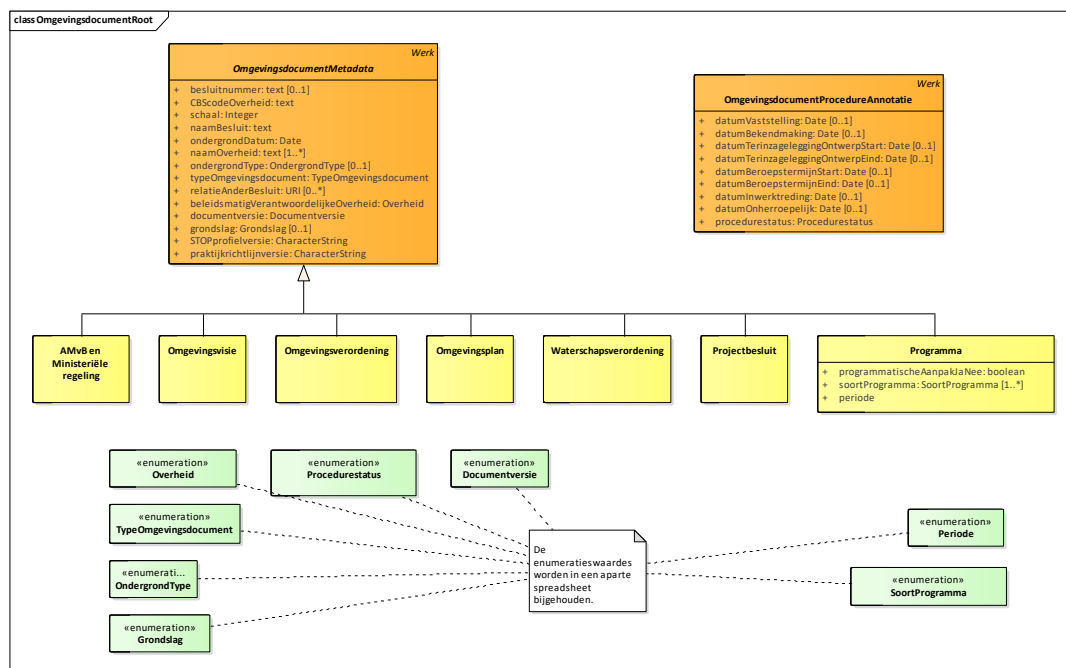
In diagram 1 wordt uitgebreid uitleg gegeven over de diagrammen, de relaties tussen de objecttypen en de verschillende kleuren van de objecttypen.

Bijlage 3 UML klassediagrammen voor OW-besluiten

A. UML klassediagram voor metadata van OW-besluiten

Toelichting Diagram 1

Diagram 1 geeft de annotaties weer die aan een OW-besluit kunnen worden toegevoegd op documentniveau. De getoonde objecten horen bij imop:OfficiëlePublicatieDocument en zijn in de verschillende TPOD vocabulaires voor de desbetreffende OW-besluiten specifiek uitgewerkt.

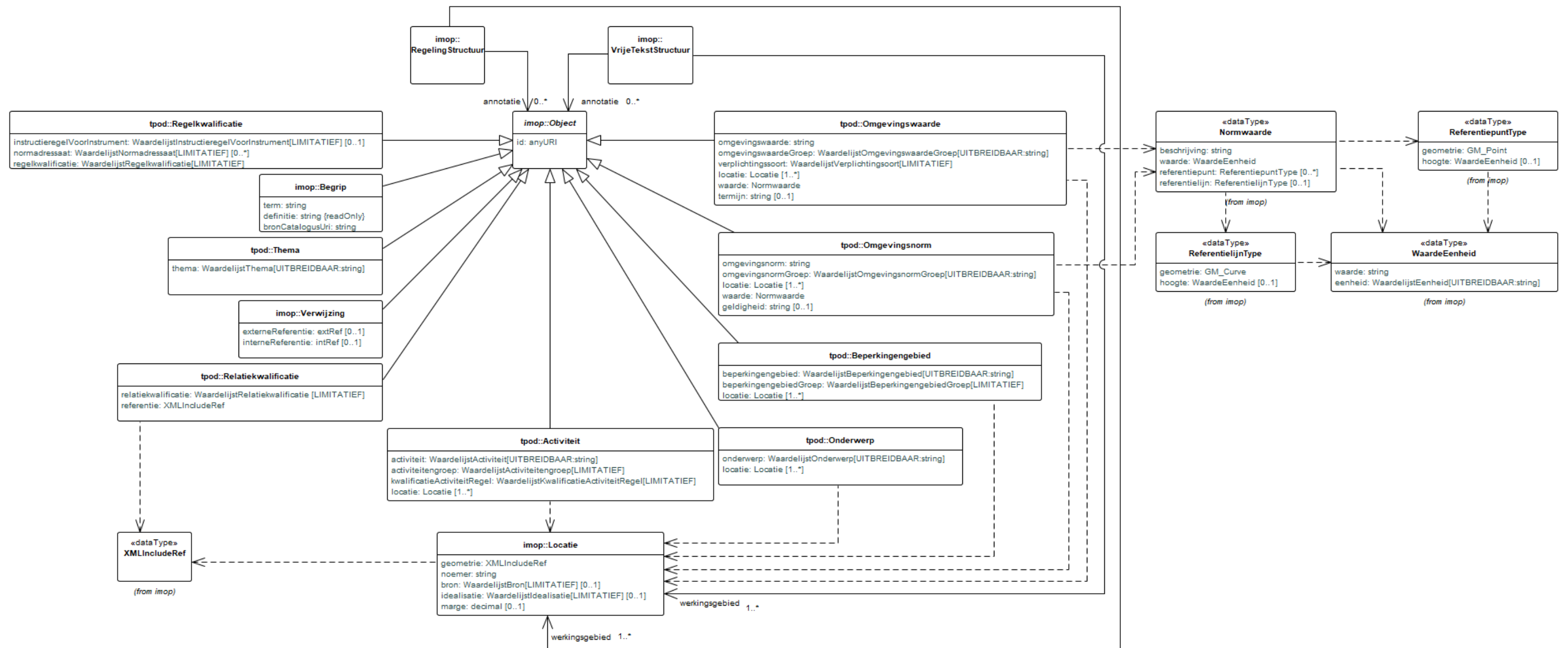
Er zijn verschillende niveaus waarop een OW-besluit verrijkt kan worden met annotaties. De annotaties op documentniveau gelden voor het volledige OW-besluit (op een document/besluit als geheel).

Het kleurgebruik in het diagram is een aanvullende illustratie om aan te geven op welk niveau de objecttypen en eigenschappen geldig zijn en uit welk model deze afkomstig zijn:

- TPOD-onderdelen en eigenschappen die geldig zijn voor elk documenttype binnen het domein van de Omgevingswet zijn met oranje aangegeven.
- TPOD-objecttypen en eigenschappen die niet horen bij één bepaald documenttype (maar die specifiek zijn voor één bepaald, of enkele, documenttype(n)) zijn met geel aangegeven.
- Waardenlijsten zijn met groen aangegeven (deze geven aan waar een bepaalde eigenschap uit kan bestaan).

B. UML klassediagram met annotaties voor AMVB-MR

Daar waar de annotaties uit diagram 1 het OW-besluit als geheel verrijken met metadata, beschrijft Figuur 17 de mogelijkheden om specifieke stukken tekst in een AMVB-MR te kunnen annoteren met semantiek.

Figuur 17 UML klassediagram met de beschikbare annotaties voor AMVB-MR

In Tabel 8 zijn de klassen (kolom "Klasse") en eigenschappen (kolom "Eigenschap") uit Figuur 17 gespecificeerd. Voor iedere klasse, eigenschap en waardelijst zijn definities (kolom "Definitie"), het verplichte of optionele gebruik (kolom "Verplicht/ Optioneel"), de waardebereik (kolom "Waardebereik") en de toepassing voor de weergave van het OW-besluit (kolom "Weergavekenmerk") aangeduid.

Voor waardelijsten biedt Tabel 8 enkel de namen en definities. De waarden van waardelijsten (de vulling) worden separaat beschikbaar gesteld. Waardelijsten die eindigen op "[UITBREIDBAAR:string]" zijn uitbreidbaar; er mag gekozen worden uit een lijst met vooraf gedefinieerde waarden, maar er mag ook een eigen waarde gebruikt worden die via een "string" veld gedefinieerd kan worden.

Waardelijsten die eindigen op "[LIMITATIEF]" zijn limitatief; er moet een waarde gekozen worden uit een lijst met vooraf gedefinieerde waarden. De waarden van waardelijsten (de vulling) worden separaat beschikbaar gesteld.

Tabel 8 Specificatie van klassen en eigenschappen van annotaties voor AMVB-MR

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebereik	Verplicht/ optioneel	Weergavekenmerk
Regeling-Structuur		De geconsolideerde versie van een OW-besluit met regels.			
VrijeTekst-Structuur		Voor de definitie hiervan wordt verwezen naar IMOP documentatie.			
Begrip		Een eenheid van kennis, bestaande uit een term en een definitie.		Optioneel	
	term	De naam van het begrip.	string	Verplicht	
	definitie	De omschrijving van de term, die de term definieert.	string	Verplicht	
	bronCatalogusUri	De uniform resource identifier (URI) van het begrip in de DSO catalogus.	string	Verplicht	
Verwijzing		De verwijzing vanuit een regel naar een tekstelement.		Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
	externeReferentie	De verwijzing naar (tekstelementen in) een ander document.	extRef	Optioneel	
	interneReferentie	De verwijzing naar een ander tekstelement in hetzelfde document.	intRef	Optioneel	
Object		Object dat onderdeel uitmaakt van een besluit.		Optioneel	
	id	De unieke identifier van het object.	anyURI	Verplicht	
Locatie		Een op zichzelf staande geometrische afbakening van een ruimte in de fysieke leefomgeving.		Verplicht	
	geometrie	Een vlak of volume, d.m.v. coördinaten op een kaart weergegeven en begrensd, dat een representatie is van een gebied in de fysieke leefomgeving.	XMLIncludeRef	Verplicht	Ja
	noemer	De tekstuele beschrijving van de locatie.	string	Verplicht	
	bron	De bron die is gebruikt voor, dan wel de wijze van inwinning van de geometrie.	Waardelijst-Bron[LIMITATIEF]	Optioneel	
	idealisatie	De manier waarop de begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden en door het bevoegd gezag bedoeld is.	Waardelijst-Idealisatie[LIMITATIEF]	Optioneel	
	marge	De afstand in meters waarmee de begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden.	decimal	Optioneel	
Omgevingsnorm		Een norm, niet zijnde een omgevingswaarde, die op meerdere locaties voorkomt en daar verschillende waarden heeft.		Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
	omgevings- norm	De naam van de omgevingsnorm.	string	Verplicht	
	omgevings- normGroep	De categorie waartoe de omgevingsnorm behoort.	Waarde- lijstOmge- vings- norm- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]	Verplicht	Ja
	locatie	Het gebied waar de omgevingsnorm geldt.	Locatie	Verplicht	
	waarde	De numeriek uitgedrukte of in woorden omschreven waarde die een omge- vingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	Normwaarde	Verplicht	Ja
	geldigheid	De periode waarin de omgevingsnorm geldt. Geldigheid is een optionele annotatie die gebruikt kan worden wanneer een norm slechts in een bepaal- de periode geldt.	string	Optioneel	
Thema		Kernachtige weergave van de grondgedachte achter een onderdeel van het OW-besluit.		Optioneel	
	thema	De naam van het thema.	Waardelijst- The- ma[UITBREID BAAR:string]	Verplicht	Ja
Onderwerp		Korte, inhoudelijke weergave van waar een onderdeel van het OW-besluit over gaat.		Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
	onderwerp	De naam van het onderwerp.	Waardelijst- Onder- werp[UITBREI DBAAR:string]	Verplicht	Ja
	locatie	Het gebied waar het onderwerp van toepassing is.	Locatie	Verplicht	
Relatiekwalifi- catie		Element om de relatie tussen twee verschillende regels aan te duiden. An- notatie die een bijzondere verhouding tussen twee verschillende regeltek- sten kwalificeert.		Optioneel	
	relatiekwalifi- catie	De naam van de relatiekwalificatie.	Waardelijst- Relatiekwalifi- ca- tie[LIMITATIE F]	Verplicht	
	referentie	De identificatie van de regeltekst waartoe een andere regeltekst in een ge- kwalificeerde relatie staat, vastgelegd in de workIdentifier van desbetref- fende regeltekst, opgebouwd volgens de standaard Akoma Ntoso Naming Convention.	XMLInclu- deRef	Verplicht	
Regelkwalifi- catie		Eigenschap die vastlegt tot welke soort een regel behoort.		Optioneel	
	instructiere- gelVoorIn- strument	Type instrument waarvoor de instructieregel bedoeld is.	WaardelijstIn- structieregel- VoorInstru- ment[LIMITAT IEF]	Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
	normadres- saat	De doelgroep – een categorie personen of organisatie(s) - tot wie de regel- tekst gericht is, alleen te gebruiken wanneer InstructieregelVoorInstrument de waarde 'uitoefening taak of bevoegdheid' heeft.	Waardelijst- Normadres- saat[LIMITATI EF]	Optioneel	
	regelkwalifi- catie	De naam van de regelkwalificatie.	Waardelijst- Regelkwalifi- ca- tie[LIMITATIE F]	Verplicht	
Omgevings- waarde		Norm als bedoeld in afdeling 2.3 Ow die de gewenste staat of kwaliteit van (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten en/of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastlegt.		Optioneel	
	omgevings- waarde	De naam van de omgevingswaarde.	string	Verplicht	
	omgevings- waardeGroep	De categorie waartoe de omgevingswaarde behoort.	Waarde- lijstOmge- vingswaarde- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]	Verplicht	Ja
	verplichtings- soort	De soort verplichting die door het vaststellen van de omgevingswaarde wordt opgelegd.	Waardelijst- Verplichting- soort[LIMITAT IEF]	Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebereik	Verplicht/optioneel	Weergave-kenmerk
	locatie	Het gebied waar de omgevingswaarde geldt.	Locatie	Verplicht	
	waarde	De numeriek uitgedrukte of in woorden omschreven waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	Normwaarde	Verplicht	
	termijn	De termijn waarbinnen aan de verplichting moet zijn voldaan.	string	Optioneel	
Beperkingengebied		Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object.		Optioneel	
	beperkingengebied	De naam van het beperkingengebied.	Waardelijst-Beperkingengebied[UITBREIDBAAR:string]	Verplicht	
	beperkingengebiedGroep	De categorie waartoe een beperkingengebied behoort.	Waardelijst-Beperkingengebied-Groep[LIMITATIEF]	Verplicht	Ja
	locatie	De locatie die het beperkingengebied vormt.	Locatie	Verplicht	
Activiteit		Een activiteit is ieder menselijk handelen waarbij, of ieder menselijk nalaten waardoor een verandering of effect in de fysieke leefomgeving wordt of kan worden bewerkstelligd.		Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
	activiteit	De naam van de activiteit.	Waardelijst- Activi- teit[UITBREID BAAR:string]	Verplicht	
	activiteiten- groep	De categorie waartoe de activiteit behoort.	Waardelijst- Activiteiten- groep[LIMITA TIEF]	Verplicht	Ja
	kwalificatieAc- tiviteitRegel	Eigenschap die aangeeft tot welke regelsoort een regel over een activiteit behoort.	Waardelijst- Kwalificatie- ActiviteitRe- gel[LIMITATIE F]	Verplicht	
	locatie	De locatie waar een activiteit aan is toegekend	Locatie	Verplicht	
Normwaarde		De numeriek uitgedrukte of in woorden omschreven waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.		Verplicht	
	beschrijving	De in woorden omschreven waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	string	Verplicht	Ja
	waarde	De numeriek uitgedrukte waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	WaardeEen- heid	Verplicht	Ja
	referentiepunt	Het vooraf vastgestelde punt waarop gemeten dient te worden of aan de Normwaarde voldaan wordt	Referentie- puntType	Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebereik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
	referentielijn	De vooraf vastgestelde lijn waarop gemeten dient te worden of aan de Normwaarde voldaan wordt	ReferentielijnType	Optioneel	
GM_Curve		Lijngeometrie		Verplicht	
GM_Point		Puntgeometrie		Verplicht	
ReferentielijnType		De specifieke invulling van de referentielijn		Verplicht	
	geometrie	De beschrijving van de positie middels coördinaten	GM_Curve	Verplicht	
	hoogte	De hoogte of diepte van de geometrie ten opzichte van NAP of het maaiveld	WaardeEenheid	Optioneel	
ReferentiepuntType		De specifieke invulling van het referentiepunt		Verplicht	
	geometrie	De beschrijving van de positie middels coördinaten	GM_Point	Verplicht	
	hoogte	De hoogte of diepte van de geometrie ten opzichte van NAP of het maaiveld	WaardeEenheid	Optioneel	
Waardelijst-Bron[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst waaruit de bron geselecteerd kan worden		Verplicht	
Waarde-lijstEenheid[UITBREIDBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst met grootheden waarmee de eenheid van de numerieke waarde van een omgevingswaarde of omgevingsnorm kan worden uitgedrukt.		Verplicht	Ja
WaardeEenheid		De combinatie van waarde en eenheid in het geval de waarde van een omgevingswaarde of omgevingsnorm numeriek is uitgedrukt.		Verplicht	Ja

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebereik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
	waarde	De numeriek uitgedrukte waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	string	Verplicht	Ja
	eenheid	De grootte waarin de numerieke waarde van een omgevingswaarde of omgevingsnorm is uitgedrukt.	Waarde- lijstEen- heid[UITBREI DBAAR:string]	Verplicht	Ja
XMLInclu- deRef		De referentie van het element waarnaar verwezen wordt.		Verplicht	
Waardelijst- TypeOmge- vingsdocu- ment[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst met de mogelijke soorten OW-besluiten.		Verplicht	
Waardelijst- Verplichting- soort[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij verplichtingsoort binnen Omgevings- waarde.		Verplicht	
Waarde- lijstOmge- vingswaarde- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij omgevingswaardegroep.		Verplicht	Ja

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
Waardelijst- Onder- werp[UITBREI DBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij onderwerp.		Verplicht	Ja
Waardelijst- Regelkwali- ca- tie[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij regelkwalificatie.		Verplicht	
WaardelijstIn- structieregel- VoorInstru- ment[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst met instrumenten waarmee kan worden aangege- ven voor welk instrument de instructieregel is bedoeld.		Verplicht	
Waardelijst- Activiteiten- groep[LIMITA TIEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij activiteitengroep.		Verplicht	Ja

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
Waarde- lijstOmge- vings- norm- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij Omgevingsnormgroep.		Verplicht	Ja
Waardelijst- The- ma[UITBREID BAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij thema.		Verplicht	Ja
Waardelijst- Beperkingen- ge- bied[UITBREI DBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij beperkingengebied.		Verplicht	
Waardelijst- Normadres- saat[LIMITATI EF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij Normadressaat binnen Regelkwalifi- catie.		Verplicht	
Waardelijst- Activi- teit[UITBREID BAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij Activiteit.		Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebereik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
Waardelijst- Relatiekwalificatie[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij relatiekwalificatie.		Verplicht	
Waardelijst- Beperkingengebied-Groep[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij beperkingengebiedGroep.		Verplicht	Ja
Waardelijst- Kwalificatie- ActiviteitRegel[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij kwalificatieActiviteitRegel binnen Activiteit.		Verplicht	
Waardelijst- Idealisatie[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij idealisatie.		Verplicht	
decimal		Het decimale talstelsel bestaande uit de cijfers 0 tot en met 9.		Verplicht	
extRef		External Reference is een standaard XML element waarmee kan worden gerefereerd.		Verplicht	
intRef		Internal Reference is een standaard XML element waarmee kan worden gerefereerd.		Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmerk
string		Karakters gedefinieerd volgens standaarden zoals Unicode of ISO 8859-1.		Verplicht	